

SISÄLLYSLUETTELO

Vuoden 2002 keskeisiä tapahtumia.....	3
Comptel lyhyesti.....	4
Comptelin kehittyminen telemarkkinoiden evoluutiossa	6
Toimitusjohtajan katsaus.....	8
Tuotteet ja ratkaisut.....	10
Tutkimus ja tuotekehitys.....	12
Tuoteliiketoiminta.....	14
Järjestelmäpalvelut.....	17
Henkilöstö	18
Hallituksen toimintakertomus	21
Tuloslaskelma	25
Tase.....	26
Rahoituslaskelma.....	27
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	28
Hallinto ja johto	40
Tilintarkastuskertomus.....	42
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	43
Tietoja osakkeenomistajille	46
Comptelia seuraavat analytytikot.....	47
Sanastoa	48
Yhteystiedot	49

COMPTEL OYJ:N TULOSRAPORTIT VUONNA 2003

Vuoden 2002 tilinpäätös 14.2.2003

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 23.4.2003

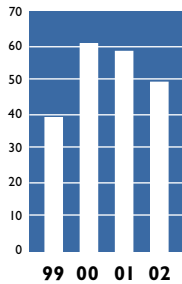
Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 23.7.2003

Osavuositarkastus tammi-syyskuu 22.10.2003

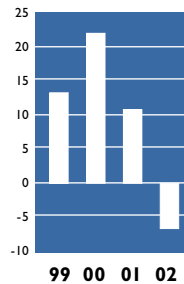
TULOSRAPORTTIEN TILAAMINEN

Comptel julkaisee tilinpäätöksen, vuosikertomuksen sekä kolme osavuositarkastusta suomeksi ja englanniksi. Tulosraportit ovat nähtävillä pdf-muodossa yhtiön Internet-sivujen sijoittaja-osiossa osoitteessa www.comptel.com. Niitä voi myös tilata sähköpostitse osoitteesta communications@comptel.com sekä puhelimitse numerosta (09) 700 11793.

Konsernin liikevaihto, milj. euroa

Konsernin liikevoitto, milj. euroa

Avainluvut

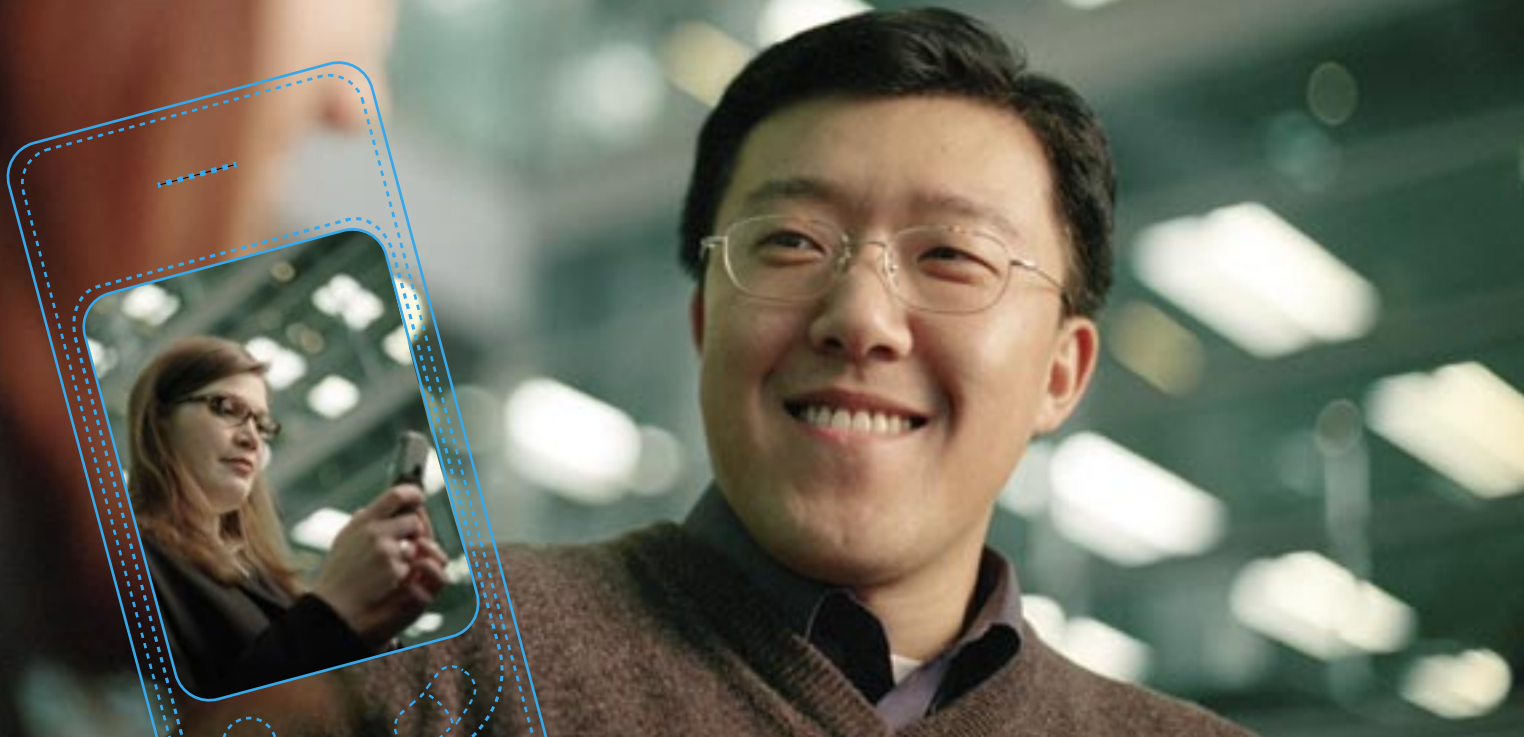
Liikevaihto, milj. euroa	49,3	58,2
Muutos edellisestä vuodesta, %	-15,3	-
Liikevoitto, milj. euroa	-6,7	10,9
Osuus liikevaihdosta, %	-13,5	18,7
Tulos/osake, euroa	-0,05	0,07
Oma pääoma/osake, euroa	0,33	0,40
Osinko/osake, euroa	0,00*	0,03
Osinko/tulos, %	-	41,1
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, milj. euroa	10,4	8,5
Osuus liikevaihdosta, %	21,1	14,7
Omavaraisuusaste, %	83,6	86,6

PRO FORMA
2002 2001

*) Hallituksen ehdotus

Vuoden 2002 keskeisiä tapahtumia

- 1.1. Comptel avasi toimiston Brazilian São Pauloon.
- 1.1. Comptel otti tilinpäätöksessään käyttöön kansainvälisen International Accounting Standardin (IAS) mukaisen myynnin tuloutusperiaatteen toimitettavien asiakasprojektien osalta.
- 17.1. Comptel nosti omistusosuutensa Mobicus Oy:ssä 20 prosenttiin.
- 14.3. Comptel hankki 20 prosentin omistusosuuden irlantilaisesta Tango Telecom Ltd:stä.
- 13.6. Comptelin hallitus päätti tytäryhtiö Comptel PASSAGe Oy:n sulauttamisesta Comptel Oyj:öön.
- 8.8. Comptel julkisti ensimmäisen prepaid-mediaattori-ratkaisun toimitussopimuksensa P&TLuxembourgille.
- 1.9. Tero Laaksonen aloitti Comptelin toimitusjohtajana Heikki Tetrin jäätyä eläkkeelle.
- 10.9. Logica ja Comptel julkistivat globaalin VAR (Value Added Reseller) -yhteistyösopimuksen.
- 16.9. Comptel laski arviota vuoden 2002 liikevaihdosta ja käynnisti kustannusrakenteen uudelleenjärjestelyt. Säästötoimenpiteisiin kuuluivat henkilöstömäärän vähentäminen, alihankinnan määrän pienentäminen ja kiinteistökustannusten karsiminen.
- 16.10. Comptel julkisti puitesopimuksen mediaattori-ratkaisujen toimittamisesta mmO₂:lle.
- 19.12. Comptel julkisti sopimuksen asiakashallintaratkaisun toimittamisesta Suomen Erillisverkkojen operoimaan TETRA-viranomaisverkkoon.

Comptel tukee operaattoreita ja palveluntarjoajia heidän teknologisessa ja liiketoiminnallisessa kehityksessään. Esimerkiksi vuoden 2002 aikana alkaneet langattomien kuvaviestien välittämiseen perustuvat MMS-palvelut (Multimedia Messaging Service) edellyttävät operaattoreilta uusien rajapintojen ja toiminnallisuuksien luomista tietojärjestelmiinsä. Comptelin tuotteet olivat alusta asti globaalisti mukana tämän uuden liiketoiminnan avauksessa. Näin kuluttajat saavat palvelut tehokkaasti käyttöönsä ja operaattorit voivat veloittaa asiakkaitaan oikein perustein.

Comptel lyhyesti

Comptel on oman toimialansa johtava ohjelmistotoimittaja maailmassa. Yhtiön pitkälle tuotteistetut mediaattori- ja provisiointi-ohjelmistoratkaisut toimivat älykkäinä linkkeinä operaattoreiden sekä palveluntarjoajien asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmien sekä tietoliikenneverkon välillä. Comptel Link -tuoteperheen ratkaisut mahdollistavat muun muassa käyttötietojen keräämisen operaattorin verkosta, uusien käyttäjien ja palveluiden aktivoimisen verkkoon sekä sisältöpalveluiden tehokkaan hallinnan kaikissa verkkoympäristöissä.

Vuoden 2002 loppuun mennessä Comptel oli toimittanut ohjelmistoratkaisujaan yli 210 asiakkaalle 64 maahan. Henkilöstön määrä vuoden 2002 lopussa oli 595. Yhtiön liikevaihto vuonna 2002 oli 49,3 miljoonaa euroa.

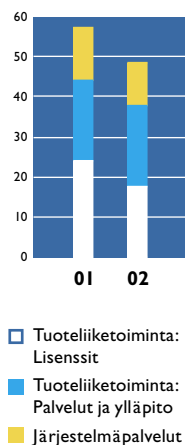
Comptel perustettiin 1986 ja se on noteerattu Helsingin pörsissä (HEX: CTLIV). Comptel on Elisa Communications Oyj:n tytäryhtiö, josta emoyhtiö omistaa 58,1 prosenttia. Comptelin pääkonttori sijaitsee Helsingissä. Lisätietoja: www.comptel.com.

Comptelin liiketoiminta-alueet

Yhtiöllä on kaksi liiketoiminta-aluetta: tuoteliiiketoiminta ja järjestelmäpalvelut. Tuoteliiiketoiminta vastaa yhtiön ydinliiketoiminnasta eli tarjoaa operaattoreille ja palveluntarjoajille tuotteistettuja mediaattori- ja provisiointiratkaisuja. Se edustaa noin 80 prosenttia konsernin liikevaihdosta.

Järjestelmäpalvelut kehittää asiakaskohtaisia sovellusratkaisuja suomalaisten teleoperaattoreiden liiketoiminnan ydinalueille. Se edustaa noin 20 prosenttia konsernin liikevaihdosta.

Liikevaihdon jakautuminen, milj. euroa

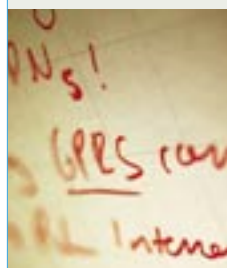
Comptelin strategiset tavoitteet

Comptelin strategiana on toimittaa tuotteistettuja ohjelmistoratkaisuja globaalisti tietoliikennealan verkko- ja palveluoperaattoreille sekä palveluntarjoajille. Yhtiön markkina-asema on taantumankin aikana vahvistunut tuotteiden paremmuuden, laadukkaan asiakaspalvelun ja suorituskykyisen myyntiorganisaation ansiosta. Comptelin asiakkaat arvostavat ratkaisujen laadun lisäksi yhtiön elinkelpoisuutta, josta on pidetty ja pidetään jatkossakin hyvää huolta.

Yhtiön menestystekijöistä keskeisimmät ovat tietoliikenne- ja tietotekniikan teknologiaosaaminen, teleoperaattoreiden liiketoiminnan tuntemus sekä yli 16 vuoden kokemus asiakastoimituksista ympäri maailmaa. Comptel uudistuu jatkuvasti, mikä tarkoittaa osaamisen syventämistä, toiminnan järjestämistä kaikilta osiltaan asiakastarveohjautuvaksi sekä oikeiden partnerisuhteiden ylläpitoa ja kehittämistä.

Comptel tähtää jatkuvasti tuotteidensa ominaisuuksien paremmuuteen ja palvelujensa korkean laadun säilyttämiseen. Orgaaninen kasvu on yhtiön ensisijainen tavoite. Yritystoilla voidaan strategiaa kuitenkin täydentää, samoin kuin kolmansien osapuolien tuote-edustuksilla.

Comptelin tavoitteena on kasvaa markkinoita nopeammin omalla kapealla toiminta-alueellaan huolehtien samalla siitä, että kannattavuus ja kassavirta ovat kaikissa olosuhteissa turvallisia. Liiketoimintakumppanuudet ovat Comptelille tärkeitä sekä myyntikanavina että yhtiön teknologioiden ajantasaisuuden varmistamisessa. Kumppanuudet eivät kuitenkaan vaikuta Comptelin riippumattomuuteen ja sen valitsemaan strategiaan, jonka mukaan yhtiön ratkaisut soveltuvat kaikkiin asiakkaiden käyttämiin teknologiaympäristöihin.

Visio

Ihmiset käyttävät yhä enemmän erilaisia palveluita ajasta ja paikasta riippumatta. Olemme suunnannäyttäjänä rakentamassa kasvavia televiestinnän markkinoita. Toimimme maailmanlaajuisesti operaattoreiden ja palvelujen tarjoajien kanssa.

Missio

Saamme asiakkaamme menestymään. Tarjoamme palvelujen hallintaa, käyttöä ja veloitusta tehostavia ohjelmistoratkaisuja yhdessä partnereidemme kanssa.

Arvot

- Yksilön kunnioittaminen
- Innovatiivisuus
- Jatkuva kehittyminen
- Luotettavuus

COMPTTEL

Comptelin perustaminen

- Helsingin Puhelinyhdistyksen atk-osasto eriytettiin itsenäiseksi yhtiöksi. Comptel aloitti toimintansa noin 30 työntekijän voimin.

KANSAINVÄLISTYMINEN JA OHJELMISTOJEN TUOTTEISTAMINEN

Comptelin ensimmäinen mediaattori-toimitus GSM-verkkoihin

- Maailman ensimmäinen GSM-operaattori, suomalainen Radiolinja, otti käyttöön Comptelin mediaattoriratkaisun

Myynti partnereiden kautta ylittää suoramyyntin

- Comptelille tärkeät partnerit toimivat yhtiön kansainvälisinä lähettiminä avaamalla ovia uusille markkinoille.

Ensimmäinen vientitoimitus

- Comptelin tuotteisiin kiinnitettiin kansainvälistä huomiota. Merkittävä vientitoimitus toteutettiin hongkongilaiselle SmarTone operaattorille, jonka kanssa Comptel tekee edelleen tiivistä yhteistyötä.

1986

1991

1992

1998

ANALOGISET
VERKKOTEKNOLOGIAT

DIGITAALISTEN VERKKOTEKNOLOGIOIDEN KÄYTTÖÖNOTTO

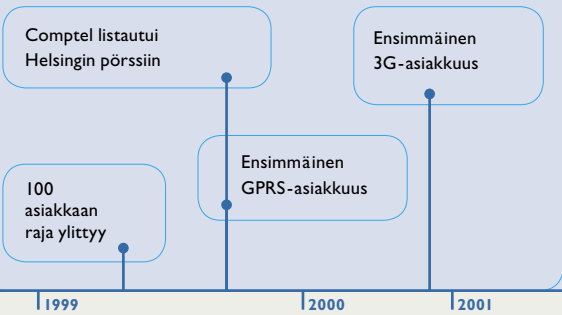
TELEMARKKINOIDEN SÄÄNTELYN VAPAUTUMINEN ALKAA

Comptelin kehittyminen telemarkkinoiden evoluutiossa

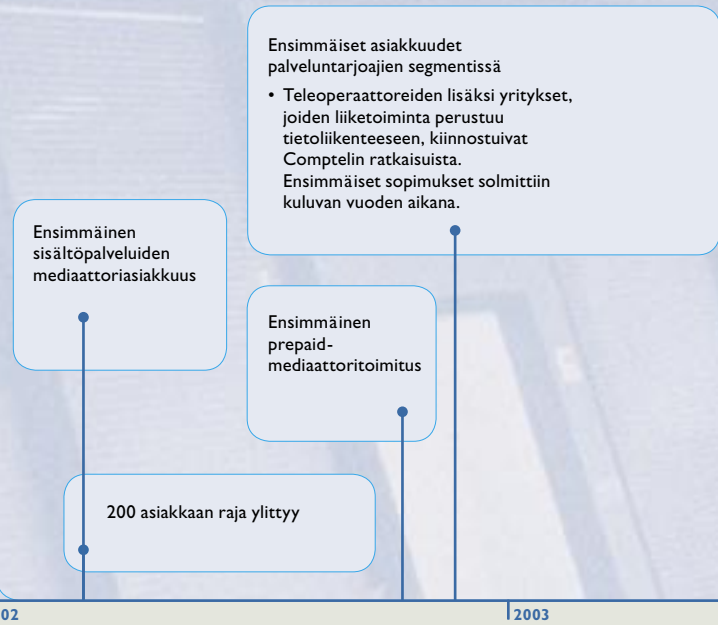
Kaaviokuvassa on esitetty Comptelin kehitys kolmena eri aikajaksona. Yhtiö on 16-vuotisen olemassaolonsa aikana kehittänyt toimintaansa ja ratkaisujaan vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Comptelille operaattoreiden ja palveluntarjoajien liiketoimintamallien sekä teknologisen toimintaympäristön tuntemus on keskeinen menestystekijä, jota on syvennetty aina toimialan vaatimusten mukaan. Ratkaisujen oikea-aikainen markkinoille tuominen on myös ollut keskeinen tekijä Comptelin globaalissa liiketoiminnassa.

TUOTETARJONNAN LAAJENTAMINEN

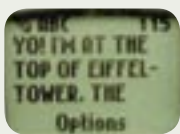

UUSIIN ASIAKASSEGMENTTEIHIN LAAJENTAMINEN

JA NIIDEN YLEISTYMINEN

TELE-, IT- JA MEDIA- SEKÄ SISÄLTÖEOLLISUUKSIEN KONVERGENSSI

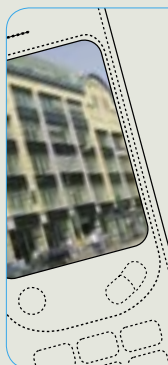

Tekstiviestipalveluista uusi kasvumarkkina operaattoreille

- Tekstiviestien osuus eräiden operaattoreiden liikevaihdosta on kasvanut erittäin merkittäväksi. Niiden osuus matkaviestinnän maailmanlaajuisista markkinoista oli noin 10 prosenttia vuonna 2002.

Kiinteät laajakaistaratkaisut yleistyvät

- Eräiden tutkimuslaitosten mukaan vuonna 2006 Aasian markkinoilla noin 75 prosenttia yritysliittymistä on laajakaistaisia, mutta Yhdysvalloissa vain 17 % ja Euroopassa 7 %.

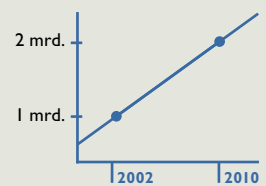

Operaattorit aloittavat MMS-viestien tarjoamisen

- Johtavien matkapuhelinvalmistajien mukaan kuvaviestien massamarkkinoiden avautumisen odotetaan ajoittuvan vuosille 2003 ja 2004. Eräiden arvioiden mukaan MMS-liiketoiminnan liikevaihto ylittää tekstiviestien liikevaihdon vuonna 2005.

Miljardin matkapuhelinkäyttäjän raja rikkoutuu

- Kahden miljardin rajan arvioidaan rikkoutuvan seuraavan vuosikymmen vaihteessa.

Toimitusjohtajan katsaus

Comptel vastasi markkinoiden hitaampaan kasvuun keskittymällä ydinliiketoimintaansa

Vuosi 2002 oli Comptelille keskittymisen aikaa. Aloitimme toimenpiteet pitkän tähtäyksen kannattavuuden varmistamiseksi karsimalla kustannuksia sekä ydinliiketoimintaan kuulumattomia toimintoja. Yhdistimme muun muassa palveluoperaattoriratkaisuista vastaavan tytäryhtiön Comptel PASSAGe Oy:n liiketoiminnot osaksi yhtiömme tuoteliiiketoimintaa. Lisäksi Arcus-osakkuusyhtiön liiketoiminta lopetettiin.

Uudelleenjärjestelyistä huolimatta panostimme edelleen voimakkaasti omien ydintuotteidemme ja palveluidemme tuotekehitykseen, myyntiin sekä niiden korkeaan laatuun. Näin pystymme tarjoamaan asiakkaillemme kapeassa mutta globaalissa markkinasegmentissä juuri heitä parhaiten tukevia ratkaisuja. Mediaattori- ja provisiointiohjelmistojen tarjoaminen on Comptelin ydinliiketoimintaa myös tulevaisuudessa.

Asema vahvistui haasteellisilla markkinoilla

Kilpailutilanteen kiristymisestä huolimatta onnistuimme vahvistamaan suhteellista markkina-asemaamme erityisesti suurten operaattoreiden ja operaattoriryhmittymien ohjelmistotoimittajana. Comptel on 16-vuotisen olemassaolonsa aikana sopinut toimituksista yli 210 asiakkaalle 64 maahan maailmanlaajuisesti. Vuoden 2002 aikana solmimme erittäin merkittäviä toimitussopimuksia ja saavutimme täysin uusia asiakasryhmiä ydintuotteillemme. Yhtiömme hyvä rahoitusasema oli todiste

elinkelpoisuudestamme ja tuki siten liiketoimintaamme.

Vaikka teleinfrastruktuurimarkkinat eivät kokonaisuutena kasvaneet vuonna 2002, mediaattori- ja provisiointiohjelmistojen merkitys operaattoreiden ja palveluntarjoajien liiketoiminnassa kasvoi edelleen. Teknologioiden monimutkaistuessa ja tarjottavien palveluiden määrän lisääntyessä operaattorit virtaviivaistavat prosessejaan ja tehostavat tuotantoympäristöään. Näkemyksemme mukaan juuri tehokas palveluiden hallinta ja luotettava laskutusprosessi tulevat olemaan yhä keskeisemmässä asemassa operaattoreiden kilpailukyyn kannalta.

Operaattorit investoivat harkitusti uusiin teknologioihin, minkä vuoksi niiden käyttöönotto ja uusien palveluiden kehittäminen etenivät maltillisesti. Uusinvestointien väheneminen ja matkapuhelinkäyttäjien määrän kasvun hidastuminen edistyksekkäimmillä markkinoilla laski Comptelin uusien lisenssien ja lisenssipäivitysten myyntiä. Uusien lisenssien alhaisemmasta kysynnästä huolimatta asiakaspalveluiden ja ylläpidon liikevaihto säilyi vuoden 2001 tasolla.

Maantieteellisistä markkina-alueista menestyimme parhaiten Euroopassa, Lähi-idässä ja Etelä-Amerikassa. Aasian ja Pohjois-Amerikan markkinat olivat meille edelleen haasteellisimmat.

Partneriyhteistyössä keskityimme valikoidusti nykyisten liikesuhteiden syventämiseen ja uusien solmimiseen järjestelmäintegraattoreiden ja teknologisten kumppaneiden kanssa.

Partnereiden merkitys oli vuoden 2002 aikana edelleen erittäin tärkeä Comptelin globaalin läsnäolon varmistamiseksi.

Tavoitteet edelleen voimassa

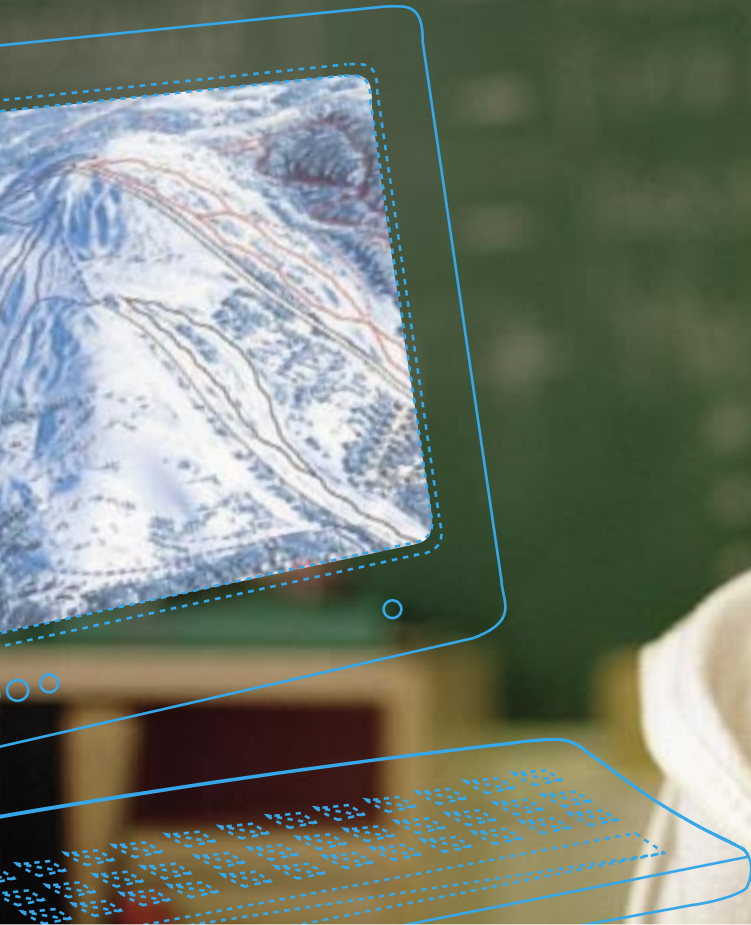
Vuosi 2003 tulee näkemykseni mukaan olemaan edelleen haasteellinen televiestinnän markkinoilla. Useimmat operaattorit keskittyvät yhä enemmän uusien investointien asemasta kustannustehokkuutensa parantamiseen. Comptelin tuotteet ovat monissa tapauksissa tähän ratkaisu. Näin ollen emme ole täysin riippuvaisia operaattoreiden uusista investoinneista verkkoteknologiaihin tai palveluihin. Tämän vuoksi yhtiöllä on edellytykset menestyä 2003.

Tavoitteenamme on vahvistaa edelleen omaa globaalia asemaamme tarjoamalla markkinoiden laadukkaimpia mediaattori- ja provisiointiratkaisuja. Tämä edellyttää yhtiöltämme yhä voimakkaampaa panostusta henkilöstön ydinosamisen kehittämiseen, tehokkuuden vaalimiseen sekä myyntiin ja markkinointiin.

Kiitos

Kiitän kuluvasta vuodesta henkilöstöämme, asiakkaitamme, partnereitamme, osakkeenomistajiamme sekä hallitustamme siitä luottamuksesta, jota he ovat osoittaneet Comptelia kohtaan.

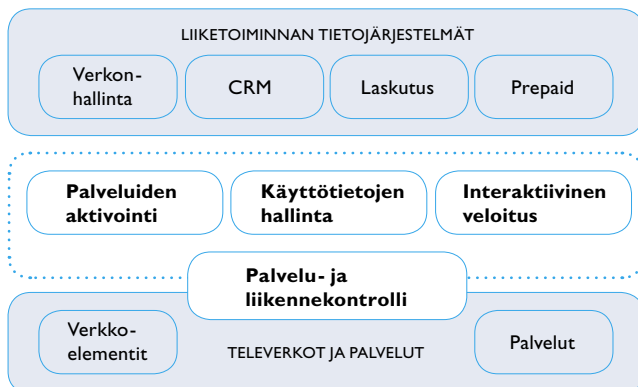
Tero Laaksonen

Yrityksissä suosittujen kiinteiden laajakaistaliittymien yleistymisen myös kodeissa ja julkishallinnossa parantaa merkittävästi mahdollisuuksia etäoppimiseen ja -opiskeluun. Oppilaitosten tietoliikenne-yhteyksien hyödyntäminen opiskelutilanteissa tarjoaa opiskelijoille ikkunan tiedon lähteille. Käyttö-tietojen keräämisessä ja verkon käytön optimoinnissa Comptelin ratkaisut ovat tukemassa myös operaattoreiden ja yhteisöjen tietoliikennekäytön kustannustehokkuutta.

Älykkäät linkit käsittelevät ja välittävät tietoa

Tuotteet ja ratkaisut

Comptel tarjoaa mediaattori- ja provisiointiohjelmistoja operaattoreille sekä tietoliikennepalveluiden tarjoajille. Yhtiön ratkaisut toimivat älykkäinä linkkeinä operaattoreiden asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmien sekä tietoliikenneverkon välillä. Vuoden 2003 alussa yhtiö nimesi keskeiset ratkaisunsa Comptel Link -tuoteperheeksi.

Mitä Comptelin tuotteet ovat?

Mediaattori- ja provisiointiohjelmit käsittelevät ja välittävät tietoa tietoliikenneverkon, esimerkiksi matkapuhelinverkon, ja operaattorin asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmien välillä. Ohjelmit muodostavat näiden välille yhtenäisen rajapinnan ja yksinkertaistavat näin niiden välisiä yhteyksiä sekä helpottavat operaattorin toimintaympäristön muutoshallintaa.

Mediaattorihjelmistojen perustoiminnallisuus on käyttäjätietojen kerääminen operaattorin verkosta ja niiden edelleen välittäminen esimerkiksi operaattorin laskutus- ja asiakashallintajärjestelmiin. Provisiointiohjelmisto puolestaan aktivoi uusia käyttäjiä ja palveluita tietoliikenneverkkoon.

Comptelin tuotteiden vahvuudet

Comptelin ohjelmistoratkaisut ovat alallaan johtavia maailmassa. Ne ovat erittäin pitkälle tuotteistettuja, joten ne voidaan yhdistää helposti hyvin erilaisiin teknisiin ympäristöihin.

Ratkaisut tarjoavat yli 300 erilaista rajapintaa operaattoreiden asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmiin sekä tietoliikenneverkkoihin, minkä ansiosta ne ovat riippumattomia kaikista asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmien sekä tietoliikenneverkkojen toimittajista. Ne sopivat yhteen niin 2G-, 2,5G-, 3G-, IP-, WLAN- ja TETRA-verkkojen, kiinteiden puhelinverkkojen, satelliittiverkkojen kuin palveluntarjoajien verkkojenkin kanssa.

Comptelin mediaattori- ja provisiointiohjelmistot tukevat paitsi operaattoreiden erilaisia teknologioita ympäristöjä, myös niiden erilaisia liiketoimintamalleja. Ratkaisut tukevat kaikkia operaattoreiden asiakkaiden maksutapoja (esimerkiksi puhelinlasku tai luottokortti) sekä kaikkia operaattoreiden veloitusmalleja (esimerkiksi ennakoon maksettavat prepaid-liittymät tai kuuksittain tapahtuva laskutus). Comptelin ratkaisut voivat käsitellä sekä perinteisiä puhepalveluita että uusia sisältöpalveluita.

Comptelin keskeiset tuotteet

KÄYTTÖTIETOJEN HALLINTA: COMPTTEL EVENTLINK™

Comptel EventLink™ on mediaattorihjelmisto, joka kerää käyttäjätietoja (esimerkiksi soitetuista puheluista, siirretyistä datapaketeista ja lähetetyistä multimediateksteistä) tietoliikenneverkosta, tarkistaa ja muuntaa ne laskutettavaan muotoon sekä toimittaa ne edelleen operaattorin tietojärjestelmiin kuten laskutus- ja asiakashallintajärjestelmiin. Mediaattorihjelmisto auttaa operaattoria keräämään nopeasti tarvittavat tiedot asiakkaan käyttämistä palveluista ja siten laskuttamaan asiakasta oikein.

Mediaattorihjelmiston välittämän reaaliaikaisen informaation ansiosta operaattorit voivat seurata sitä, miten yksittäiset asiakkaat toimivat. Saatua informaatiota voidaan käyttää muun muassa uusien kuluttajaprofilien ja hinnoittelurakenteiden luomisessa sekä yksittäisten asiakkaiden palvelun parantamisessa.

Comptel EventLink soveltuu myös tietoliikenneverkon liikenteen tarkkailuun ja hallintaan, sillä se antaa välitöntä tietoa verkon käytöstä ja mahdollistaa näin verkon kapasiteetin optimoinnin.

Comptel EventLink -mediaattorihjelmisto on toiminnallisuudeltaan Comptel MDS/AMD -ratkaisun evoluutioversio.

TILAAJATIETOJEN HALLINTA JA PALVELUIDEN AKTIVOINTI: COMPTTEL INSTANTLINK™

Comptel InstantLink™ on provisiointiohjelmisto, jonka perustoiminnallisuuteen kuuluu uusien asiakkaiden ja näiden operaattorilta tilaamien palveluiden aktivoiminen tietoliikenneverkkoon.

Kun operaattori hankkii uuden asiakkaan, se syöttää asiakkaan ja hänen tilaamiensa palveluiden tiedot asiakashallintajärjestelmäänsä. Provisiointiohjelmisto välittää nämä tiedot

tietoliikenneverkkoon, jolloin se aktivoi liittymän ja tilatut palvelut, esimerkiksi multimediateksti-, tekstiviesti- tai datapalvelut, asiakkaan käyttöön.

Comptelin provisiointiohjelmiston avulla operaattorit voivat joustavasti laajentaa ja räätälöidä palvelutarjontaansa erilaisten asiakasryhmien tarpeiden mukaisiksi. Comptel InstantLink mahdollistaa operaattoreille myös entistä monipuolisemman raportoinnin siitä, miten palveluiden aktivointi tietoliikenneverkkoon on onnistunut. Palveluiden luotettava aktivointi ja hallinta ovat tärkeitä edellytyksiä operaattoreiden asiakastyytyvyyden ja kustannustehokkuuden kehittymiselle.

Comptel InstantLink -ratkaisun aiempi nimi oli Comptel MDS/SAS.

MOBIILIEN PREPAID-PALVELUIDEN HALLINTA: COMPTTEL ONLINELINK™

Comptel OnlineLink™ on mediaattorihjelmisto prepaid- eli ennalta maksettujen mobiililiittymien hallintaan. Sen avulla operaattori voi laskuttaa prepaid-asiakkaitaan niin tekstiviestien, multimediateksti-, GPRS-yhteyden kuin sisältöpalveluidenkin käytöstä.

Prepaid-maksutapa on yleistynyt voimakkaasti eri puolilla maailmaa ja saavuttanut vankan aseman operaattoreiden asiakkaiden keskuudessa. Samaan aikaan uusien sisältöpalveluiden, kuten multimediateksti-, merkitys operaattoreiden liiketoiminnassa on kasvussa. Sisältöpalveluiden veloittaminen prepaid-asiakkailta on operaattoreille suuri haaste, johon Comptel OnlineLink tarjoaa ratkaisun.

Comptel OnlineLink varmistaa, että asiakkaan tilillä on riittävä saldo sekä ennen tiedon tai sisällön siirtoa että sen aikana. Lisäksi ratkaisu seuraa prepaid-tilin saldoa reaaliaikaisesti ja varmistaa sen, että asiakkaan käyttöoikeus mobiilipalveluihin loppuu heti saldon loppuessa.

Comptel OnlineLink -ratkaisun aiempi nimi oli Comptel Prepaid Mediation.

MOBIILIEN SISÄLTÖPALVELUIDEN HALLINTA: COMPTTEL SERVICELINK™

Comptel ServiceLink™ on mediaattorihjelmisto mobiilien sisältöpalveluiden hallintaan. Ohjelmiston avulla operaattorit voivat veloittaa asiakkaitaan esimerkiksi multimediateksti- ja WAP-palveluiden käytöstä. Comptel ServiceLink -ratkaisun avulla operaattorit voivat nopeasti tarjota uusia palveluita sekä prepaid-asiakkailleen että laskutusasiakkailleen. Comptel ServiceLink ja Comptel OnlineLink ovat sisältöpalveluiden hallinnassa toisiaan täydentäviä tuotteita.

Comptel ServiceLink -ratkaisu tarjoaa operaattoreille selkeän ja interaktiivisen sisältöpalveluiden veloitusmallin. Operaattorin asiakkaiden kannalta on tärkeää, että ohjelmisto käsittelee jokaisen palvelupyynnön omana tapahtumanaan, jonka hinta määräytyy ennakolta sovitujen sääntöjen mukaan. Tämän ansiosta operaattorin asiakkaat tietävät koko ajan, mitä kukin sisältöpalvelu maksaa eikä puhelinlaskuihin pääse syntymään odottamattomia yllätyksiä.

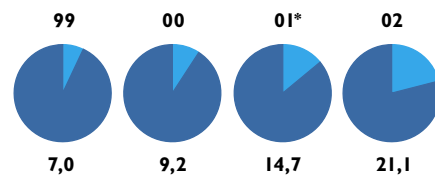
Operaattorin kannalta on tärkeää, että Comptel ServiceLink -ratkaisun voi palvelupyynnön yhteydessä varmistaa, onko asiakkaalla käyttöoikeus palveluihin. Tämän ansiosta väärinkäytösten mahdollisuus on erittäin pieni.

Comptel ServiceLink on uusi tuote Comptelin tarjonnassa ja se pohjautuu aiemmin julkistettuun Comptel Chinchilla -ratkaisuun.

Erilaisten teknologioiden käyttöönotto, hyödyntäminen ja arkipäiväistyminen tarjoaa uusia, lupaavia liiketoiminta-mahdollisuuksia muun muassa langattomiin paikannus- ja karttapalveluihin. Asiakkaiden käyttötottumusten ja niiden perusteella kehitettävien käyttöprofiilien tavoitteena on helpottaa arkipäivän toimia ajasta ja paikasta riippumatta. Comptelin tuotteiden ja ratkaisujen avulla teknologinen moninaisuus voidaan toteuttaa helposti, nopeasti ja kustannustehokkaasti.

T&K -kulujen kehitys, % liikevaihdosta

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia.

Liiketoiminnan tukijalka

Tutkimus ja tuotekehitys

Verkkoteknologioiden analysointi ja operaattoreiden liiketoimintamallien selvittäminen luovat pohjan Comptelin tuotteiden määrittämiselle muun muassa eri verkkoteknologioissa. Asiantuntijatiimien tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja, joiden avulla sekä operaattorit että palveluntarjoajat voivat tehostaa toimintaansa sekä luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Comptelin ohjelmistotuotteiden käyttöliittymien testaus on keskeinen vaihe tuotteiden käyttömukavuuden varmistamisessa eri päätelaitteilla.

Comptelin tutkimus ja tuotekehitys (T&K) luo ja kehittää edelleen tuotteita ja ratkaisuja, joiden avulla operaattorit voivat kustannustehokkaasti ja luotettavasti hallita palvelujaan ja veloittaa niiden käytöstä.

Vuonna 2002 Comptel jatkoi voimakasta panostustaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Suorat T&K -investoinnit kasvoivat 22,1 prosenttia edellisvuodesta ja olivat 10,4 miljoonaa euroa. Niiden osuus yhtiön koko liikevaihdosta oli 21,1 prosenttia.

Keskeisiä tuotejulkistuksia

Comptel julkisti vuonna 2002 uudet versiot molemmista päätuotteistaan sekä kokonaan uuden prepaid-mediaattoriratkaisun.

Comptel EventLink™-mediaattoriohjelmisto (Comptel MDS/AMD -ohjelmiston seuraaja) tukee laajasti muun muassa IP-verkkoja, niiden palveluja sekä standardoituja rajapintoja. Yhtiö sai vuoden aikana IPDR.org -järjestön arvostetun "IPDR Compliant" -sertifikaatin IP-pohjaisten mediaattoriratkaisujen kehittämistä.

Comptel InstantLink™-provisiointiohjelmiston (aiemmin Comptel MDS/SAS) avulla operaattorit voivat joustavasti laajentaa ja räätälöidä tuotetarjontaansa erilaisten asiakasprofiilien mukaisiksi. Ohjelmisto tukee myös IP/VPN -palveluiden hallintaa.

Comptel OnlineLink™ (aiemmin Comptel Prepaid Mediation) on mediaattoriohjelmisto prepaid- eli ennakolta maksettavien liittymien sisältöpalveluiden hallintaan. Se kattaa GPRS-palveluiden, tekstiviestien ja multimediamiestien medioinnin.

Laajaa tutkimustyötä

Tutkimustoiminnassaan Comptel keskittyi vuonna 2002 uusien operaattoripalveluiden provisiointi- ja laskutusmallien analysoimiseen seuraavan sukupolven kiinteissä ja langattomissa verkoissa. Comptel teki tutkimustyötä läheisessä yhteistyössä Elisa Communicationsin kanssa.

Comptel oli mukana eMporio-yhteishankkeessa selvittä-mässä eurooppalaisten operaattoreiden kanssa sisältöpalveluihin liittyviä laskutusmalleja. Tekesin W-VAS II -projektissa tutkimuskohteena oli langaton tietoturva ja langattomien palveluiden käytöstä syntyvien laskutustapahtumien käsittely. Lisäksi Comptel osallistui Tekesin projektiin, joka käsitteli maksamisen ja mikromaksamisen mobiili- ja verkkoratkaisuja, sekä Elisa Innovationsin seuraavan sukupolven verkkoja koskeneeseen Next Generation Networks -tutkimushankkeeseen.

Yhtiön sisäisiä tutkimushankkeita olivat muun muassa mobiili- ja langattomien (3G, WLAN) teknologioiden, liiketoimintamallien ja palveluiden evoluutio, sovellusten väliset integraatioalustat (Enterprise Application Integration) sekä MMS-kuvaviestipalvelun provisiointi- ja veloitusmallit.

Comptel jätti vuonna 2002 kymmenen patenttihakemusta.

Yhteistyötä aitiopaikoilla

Comptel on jäsenenä GSM Associationissa ja IPDR.org -järjestössä ja seuraa myös muuten aktiivisesti alan standardointikehitystä. Comptelilla on mahdollisuus osallistua useiden standardointiorganisaatioiden toimintaan Elisa Communications Oyj:n koko konsernin kattavien jäsenyyksien kautta.

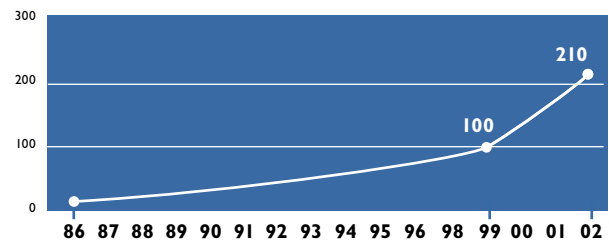

Eri toimialojen yhdyntyminen murtaa perinteisiä toimialarajoja. Esimerkiksi media- ja viihdeliiketoiminta, jota muun muassa musiikkiteollisuus hyödyntää niin paikallisesti kuin globaalistikin, soveltaa jakelukanavanaan uusia tietoliikenneteknologioita. Niiden ansiosta tuotteet saadaan nopeammin ja laajemmin markkinoille. Comptel oli tukemassa eri alojen välistä konvergenssia ja solmi vuoden 2002 aikana ensimmäiset sopimukset palveluntarjoajien kanssa.

Uusia päänavauksia ydinliiketoiminnassa

Tuoteliiketoiminta

Asiakkaiden lukumäärän kehitys 1986–2002

Comptelin tuoteliiketoiminta vastaa globaalisti yhtiön mediaatori-, provisiointi- ja veloituksenhallintaratkaisujen kehittämisestä operaattoreille ja palveluntarjoajille.

Vuonna 2002 tuoteliiketoiminta muodosti 77,9 prosenttia Comptelin kokonaisliikevaihdosta. Tuoteliiketoiminnan liikevaihto laski 14,3 prosenttia edellisvuodesta ja oli 38,4 miljoonaa euroa. Tämä koostui lisenssimyyneistä ja -päivityksistä, joiden osuus oli 17,9 miljoonaa euroa (46,6 prosenttia tuoteliiketoiminnan liikevaihdosta) sekä palveluista ja ylläpidosta, joiden osuus oli 20,5 miljoonaa euroa (53,4 prosenttia tuoteliiketoiminnan liikevaihdosta).

Comptelin palveluoperaattoriratkaisuista vastannut tytäryhtiö Comptel PASSAGE sulautettiin emoyhtiöön heinäkuussa 2002. Yhdistämisen päämääränä oli tehostaa yhtiön toimintaa ja selkeyttää prosesseja sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden suuntaan.

Vuoden 2002 lopussa Comptelilla oli yli 210 asiakasta 64 maassa.

Eurooppa edelleen keskeisin markkina-alue

Tuoteliiketoiminnan liikevaihto jakautui maantieteellisesti seuraavasti: Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka 72,8 prosenttia; Aasia ja Tyynenmeren alue 16,7 prosenttia sekä Pohjois-, Väli- ja Etelä-Amerikka 10,5 prosenttia.

Comptelilla on kahdeksan toimipistettä eri puolilla maailmaa: Helsingissä, Düsseldorfissa (Saksa), Kuala Lumpurissa (Malesia), Beijingissä ja Hongkongissa (Kiina), Sydneyssä (Australia), Arlingtonissa Virginiassa (Yhdysvallat) sekä São Paulossa (Brasilia).

EUROOPPA, LÄHI-ITÄ JA AFRIKKA

Euroopassa suurten operaattoriryhmittymien merkitys Comptelin liiketoiminnassa kasvoi, sillä ne jatkoivat keskeisten tietojärjestelmiensä, kuten mediaatori- ja provisiointiohjelmistojensa, yhdenmukaistamista ja ulkoistamista.

Comptel solmi vuonna 2002 useita sopimuksia suuriin ryhmittymiin kuuluvien operaattoreiden kanssa. Näihin lukeutuivat muun muassa Vodafone Omnitel (Italia), mmO2 -ryhmän operaattorit Alankomaissa, Irlannissa, Iso-Britanniassa ja Saksassa sekä Deutsche Telekom -ryhmään kuuluvat Westel (Unkari) ja Slovenské Telekomunikácie (Slovakia).

Comptel sai jalansijaa myös uusissa asiakassegmenteissä. Se solmi sopimuksen Suomen Erillisverkkojen kanssa, joka

valitsi Comptelin asiakashallintaratkaisun TETRA-viranomaisverkkoon. Tuotetoimitusten osalta tärkein päänavaus oli yhtiön ensimmäisen prepaid-mediaattoriratkaisun toimitus P&TLuxembourgille.

Euroopan ohella Lähi-itä kuului Comptelin menestyksikäimpiin markkina-alueisiin.

AASIAN JA TYYNENMEREN ALUE

Aasian ja Tyynenmeren markkinat olivat Comptelille edelleen haasteelliset, sillä monet operaattorit lykkäsivät laajennushankkeitaan. Kapasiteetin laajentamisen ohella operaattoreiden haasteet liittyivät palveluiden ja sisällön tarjonnan monipuolistamiseen.

Osassa aluetta, esimerkiksi Thaimaassa, Intiassa ja Indonesiassa, tilaajamäärien kasvu jatkui voimakkaana ja prepaid-asiakkaiden merkitys operaattoreille kasvoi edelleen. Edistyneimmillä markkinoilla, esimerkiksi Taiwanissa, Singaporessa ja Australiassa, asiakasmäärien kasvu sen sijaan hidastui.

POHJOIS-VÄLI- JA ETELÄ-AMERIKKA

Amerikan markkinat olivat Comptelin kannalta kaksijakoiset. Etelä-Amerikassa investoinnit jatkuivat ja markkinatilanne oli hyvä. Pohjois-Amerikan markkinat olivat sen sijaan haasteelliset, koska operaattorit lykkäsivät edelleen investointejaan.

Vuoden 2002 alussa Comptel vahvisti paikallista läsnäoloaan latalaisessa Amerikassa perustamalla uuden myyntitoimiston Brasilian São Pauloossa ja solmimalla uusia asiakkuuksia. Näihin sisältyi muun muassa TIM Perun kanssa tehty toimitussopimus Comptel Balance Management -saldonhallintaratkaisusta.

Vahva asema säilyi pirstaloituneilla markkinoilla

Telekommunikaatioalan yleistä markkinatilannetta leimasi vuonna 2002 operaattoreiden investointipäätösten viivästyminen, mikä johtui suurelta osin uuden sukupolven verkkojen ja palveluiden hitaasta käyttöönotosta. Tämä laski Comptelin lisenssien ja lisenssipäivitysten myyntiä.

Vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta Comptel ylläpiti vahvan asemansa mediaattorimarkkinoilla. Telekommunikaatioalan konsulttiyhtiö Chorleywood julkisti vuonna 2002 tutkimuksen, jonka mukaan Comptel oli julkistettujen sopimusten lukumäärän perusteella maailmanlaajuisesti johtava mediaatto-

ritoimittaja ajanjaksolla tammikuusta 2000 huhtikuuhun 2002.

Mediaattori- ja provisiointimarkkinat olivat edelleen pirstaloituneet, ja alalla arvioitiin olevan yli 40 ohjelmistotoimittajaa maailmanlaajuisesti. Kilpailijakentässä tapahtui kuitenkin myös vuonna 2002 konsolidoitumista.

Korkean laadun säilyttäminen ohjaa asiakaspalvelua

Comptel tarjoaa asiakkailleen toimitus-, tuki-, koulutus- ja konsultointipalveluita.

Toimituspalvelut takaavat, että Comptelin asiakkaat saavat hankkimansa tuoteratkaisun laadukkaasti ja tehokkaasti omaan ympäristöönsä toimitettuna. Tuki- ja ylläpitopalvelut ovat asiakkaiden saatavilla 24 tuntia vuorokaudessa vuoden jokaisena päivänä riippumatta siitä, missä päin maailmaa he sijaitsevat. Koulutuspalveluihin kuuluvat Comptelin tuotteiden käyttö-, kehitys- ja ylläpitokoulutus, räätälöidyt koulutuspaketit sekä Comptel Competence Centre -osaamiskeskukset partnereiden ja asiakkaiden tiloissa. Konsultointipalvelut sisältävät tilanne- ja tarvekartoituksiin, järjestelmäsuunnitteluun sekä teknisiin evaluointeihin liittyviä palveluita.

Tärkein asiakaspalveluiden toimintaa ohjaava tekijä on palveluiden korkea laatu. Vuonna 2002 tehtyjen toimitusten osalta keskimääräinen asiakastyytyväisyys vaihteli hyvän ja erinomaisen välillä. Laadun jatkuvuus on varmistettu panostamalla systemaattisesti tuotealue- ja teknologiaosaamiseen, keskeisiin prosesseihin ja työkaluihin sekä operaattoreiden liiketoiminnan ja sen taustalla olevien tietojärjestelmien tuntemukseen.

Vuonna 2002 suurin osa asiakaspalveluhenkilöstöstä työskenteli Helsingissä ja Kuala Lumpurissa. Tämän lisäksi asiakaspalvelua hoidettiin Comptelin muissa toimipisteissä sekä asiakkaiden tiloissa.

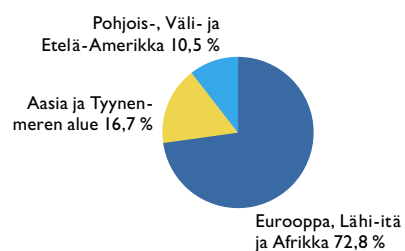
Keskeisiä partnerisuhteita syvennettiin

Partnerit ovat tärkeä markkinointi-, myynti- ja tukikanava Comptelin ratkaisuille. Comptelin partnerit ovat järjestelmäintegraattoreita, ohjelmistotoimittajia sekä laitealusta- ja verkkoteknologiatoimittajia. Vuonna 2002 partnereiden osuus Comptelin viennistä oli 42,6 prosenttia.

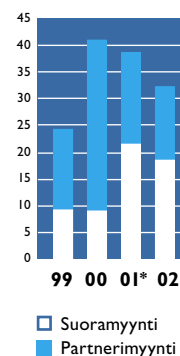
Vuonna 2002 Comptel allekirjoitti brittiläisen järjestelmätoimittaja Logican kanssa globaalin VAR (Value Added Reseller) -sopimuksen, joka syventää yhtiöiden pitkäaikaista yhteistyötä. Sopimuksen mukaan Logica markkinoi ja toimittaa Comptelin mediaattori- ja provisiointiratkaisuja globaalisti sekä tarjoaa operaattoreille niiden ylläpitopalveluita. Comptel syvensi yhteistyötään myös Deutsche Telekom -konserniin kuuluvan T-Systemsin kanssa, joka avasi Saksaan Comptel-osaamiskeskuksen (Comptel Competence Centre). Osaamiskeskuksen ansiosta T-Systems voi entistä paremmin hyödyntää Comptelin tuotetarjontaa omissa liiketoiminnoissaan.

Comptel allekirjoitti vuoden aikana merkittävän yhteistyösopimuksen integrointiohjelmistojen johtavan toimittajan webMethodsin kanssa. Sen mukaan Comptel hyödyntää webMethodsin kehittämää integrointialustaa yhdistääkseen provisiointi- ja mediaattoriratkaisunsa operaattoreiden muihin ohjelmistosovelluksiin.

Tuoteliiketoiminnan liikevaihdon osuus markkina-alueittain 2002

Tuoteliiketoiminnan viennin jakauma, miljoonaa euroa

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia.

Järjestelmäpalveluiden kehittämiä asiakaskohtaisia sovellusratkaisuja käytetään laajasti suomalaisten operaattoreiden liiketoiminnan ydinalueilla kuten myynnissä, toimitusten ohjauksessa, laskutuksessa sekä televerkon suunnittelussa ja dokumentoinnissa.

Ratkaisuja suomalaisille operaattoreille

Järjestelmäpalvelut

Comptelin järjestelmäpalvelut-liiketoiminta kehittää asiakaskohtaisia sovellusratkaisuja suomalaisten teleoperaattoreiden liiketoiminnan ydinalueille. Monet Elisa Communications -konsernin operaattorit käyttävät tällä hetkellä laajasti Comptelin Järjestelmäpalveluiden kehittämiä järjestelmiä muun muassa myynnissä, toimitusten ohjauksessa, laskutuksessa sekä televerkon suunnittelussa ja dokumentoinnissa.

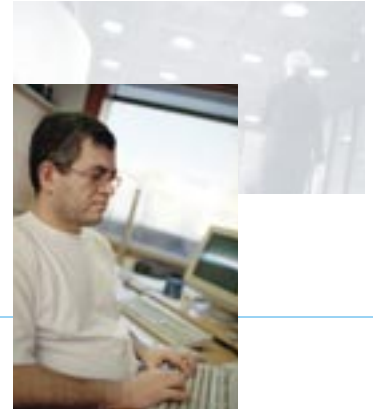
Teleoperaattoreiden tiukka IT-investointipolitiikka heijastui myös järjestelmäpalveluiden liiketoimintaan. Liiketoiminnan vuoden 2002 liikevaihto laski 8,5 prosenttia edellisvuodesta ja oli 10,7 miljoonaa euroa. Järjestelmäpalvelut muodostivat 21,7 prosenttia Comptelin kokonaisliikevaihdosta.

Järjestelmäpalveluiden keskeisiä hankkeita vuonna 2002 olivat hinnoittelujärjestelmäprojekti sekä laskutusjärjestelmän kehittämiseksi käynnistetty projekti Elisa-ryhmän laskutusyhtiö Invoicialle. Toisen suuren toimintakokonaisuuden muodostivat asiakkaiden uusiin tuotteisiin ja palveluihin liittyneet kehitysprojektit sekä toimitettujen järjestelmien ylläpito- ja integrointipalvelut.

Järjestelmäpalvelut jatkoi voimakasta panostustaan henkilöstön J2EE-tekniikan koulutukseen, ja tätä teknologiaa käytettiin laajasti uusissa sovellushankkeissa. J2EE on Javaan pohjautuva, yritysten internet-sovellusten rakentamiseen soveltuva arkkitehtuuri.

Järjestelmäpalvelut oli merkittävässä roolissa, kun Comptel otti käyttöön SAP-ohjelmiston. SAP toimii yhtiön toiminnan ohjauksen tukijärjestelmänä.

Latinalaisen Amerikan markkinoilla on merkittävää kasvupotentiaalia Comptelin Arlingtonin tytäryhtiölle.

Muutosten vuosi

Henkilöstö

Vuoden 2002 lopussa Comptel-konsernissa työskenteli 595 henkilöä eli 29 henkilöä (4,7 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Comptelin henkilöstö on sijoittunut Suomen lisäksi kahdeksaan toimipisteeseen eri puolille maailmaa ja edustaa yli 20 eri kansallisuutta.

Telekommunikaatioalan vaikea markkinatilanne vaikutti kuluneena vuonna myös konsernin henkilöstöön. Comptel käynnisti syyskuussa säästö- ja sopeuttamistoimenpiteet, jolloin konsernin henkilöstömäärän vähennystavoitteeksi ilmoitettiin 15 prosenttia. Tähän tavoitteeseen päästään erilaisten toimenpiteiden avulla vuoden 2003 alkupuolella.

Kehittäminen ja kannustaminen

Henkilöstön kehittämisen tukipilareita ovat erilaiset koulutusohjelmat (esimerkiksi teknologia-, projektityö- ja kielikoulutus) sekä pyrkimys tukea työntekijöiden kehittymistä omilla tehtävissään. Jokainen comptelilainen käy esimiehensä kanssa

Tytäryhtiö Kuala Lumpurissa on Comptelin suurin ulkomainen toimipiste ja Helsingin ohella toinen tutkimusta ja tuotekehitystä tekevä yksikkö.

Comptel otti käyttöön toiminnanohjauksen tukijärjestelmänä toimivan SAP-ohjelmiston, joka tukee yhtiön pitkän tähtäimen henkilöstösuunnittelua. Se mahdollistaa aiempaa paremmin erilaisten henkilöstöanalyysien tekemisen.

säännöllisesti kehityskeskusteluja, joissa kartoitetaan yksilölliset kehittymismahdollisuudet ja -tavoitteet.

Comptel otti marraskuussa käyttöön toiminnanohjauksen tukijärjestelmänä toimivan SAP-ohjelmiston, joka tukee yhtiön pitkän tähtäimen henkilöstösuunnittelua.

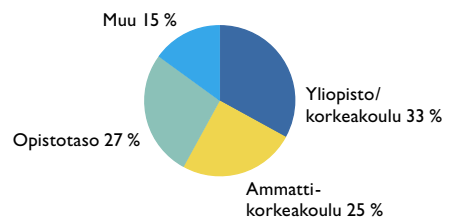
Comptelissa käytössä olevia henkilöstön kannustinjärjestelmiä ovat optiot, tulospalkkiot sekä henkilökohtaiset suoritepalkkiot.

Kokonaisvaltainen hyvinvointi

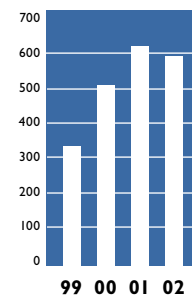
Comptelin henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua yhtiön henkilöstökerhon Sportelin toimintaan. Sportelin toiminta koostuu urheilu- ja kulttuurikerhoista, joiden toiminnasta vastaavat Comptelin työntekijät.

Comptel Oyj:ssä tehtiin päättyneenä vuonna työsuojelutarkastus, jossa yhtiö sai kiitosta muun muassa hyvin hoidetusta henkilöstön näyttöpäite-ergonomiasta.

Henkilöstön koulutustausta

Henkilöstön määrä tilikauden lopussa

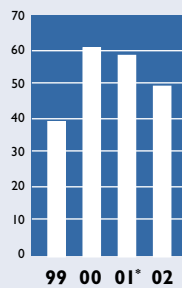
Henkilöstön keski-ikä on
34 vuotta

Henkilöstöstä on
miehiä 70 %
naisia 30 %

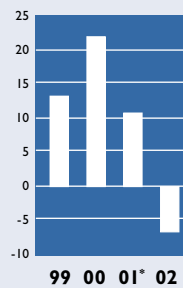
Henkilöstöstä työskentelee
Suomessa 83 %
muissa maissa 17 %

Tilinpäätös

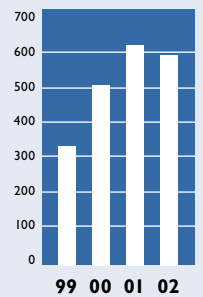
Konsernin liikevaihto, milj. euroa

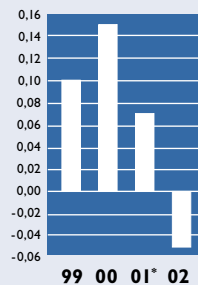
Konsernin liikevoitto, milj. euroa

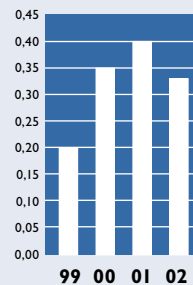
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa

Tulos/osake, euroa

Oma pääoma/osake, euroa

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia.

Vuosikertomuksessa esitetty tilinpäätös eroaa virallisesta tilinpäätöksestä seuraavilta osin. Tuloslaskelmassa, taseessa ja tunnuslukutaulukossa on esitetty vuoden 2001 pro forma -luvut, jotka ovat tilintarkastamattomia. Pro forma -luvut on esitetty paremman vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi. Alkuperäinen virallinen tilinpäätös on saatavissa kaupparekisteristä.

Hallituksen toimintakertomus 2002

VUOSI 2002

Comptel otti käyttöön kansainvälisen International Accounting Standardin (IAS) mukaisen myynnin tuloutusperiaatteen 1.1.2002 alkaneelta tilikaudelta parantamaan liiketoiminnan läpinäkyvyyttä ja helpottamaan kansainvälistä vertailtavuutta. Tässä toimintakertomuksessa esitettävät tilivuoden 2001 vertailuluvut ovat pääsääntöisesti uuden tuloutusperiaatteen mukaisia ns. pro forma -lukuja.

Comptelin vuoden 2002 liikevaihto oli 49,3 miljoonaa euroa (pro forma 58,2 milj. euroa). Tuoteliiketoiminnan liikevaihto oli 38,4 miljoonaa euroa (pro forma 44,8 milj. euroa) ja sen osuus liikevaihdosta oli 77,9 prosenttia (pro forma 76,9 %).

Vienti oli 31,9 miljoonaa euroa (pro forma 39,0 milj. euroa) ja sen osuus konsernin liikevaihdosta oli 64,7 prosenttia (pro forma 67,0 %). Partnereiden kautta tapahtunut vienti oli 42,6 prosenttia (42,6 %) kokonaisviennistä. Tuoteliiketoiminnan liikevaihdon jakauma markkina-alueittain oli seuraava: Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka 72,8 prosenttia (pro forma 61,4 %); Aasia ja Tyynenmeren alue 16,7 prosenttia (pro forma 20,7 %); Pohjois-, Väli- ja Etelä-Amerikka 10,5 prosenttia (pro forma 17,9 %).

Konsernin käyttökate oli 2,8 miljoonaa euroa tappiolla (pro forma 14,5 milj. euroa voitollinen), joka vastasi -5,7 prosenttia (pro forma 24,9 %) liikevaihdosta. Käyttökate ilman kertaluonteisia eriä (rakennejärjestelykustannukset ja luottotappiot yhteensä 3,0 milj. euroa) oli positiivinen ja oli 0,1 miljoonaa euroa. Yhtiö kirjasi luottotappioita, yhteensä 1,2 miljoonaa euroa kolmannella vuosineljänneksellä.

Konsernin liiketappio oli 6,7 miljoonaa euroa (pro forma liikevoitto 10,9 milj. euroa), mikä oli -13,5 prosenttia (pro forma 18,7 %) liikevaihdosta.

Rahoituserät olivat yhteensä -1,5 miljoonaa euroa (0,9 milj. euroa), joka koostui pääosin -1,7 miljoonan euron

osuudesta osakkuusyhtiöiden tuloksista (-0,4 milj. euroa). Tästä 0,6 miljoonaa euroa oli osakkuusyhtiöiden konserni-liikearvoista tehtyjä arvonalentumisia.

Konsernin tappio ennen satunnaiseriä oli 8,2 miljoonaa euroa (pro forma 11,8 milj. euroa voitollinen) eli -16,6 prosenttia (pro forma 20,3 %) liikevaihdosta. Tuloutuskäytännön muutoksen takia satunnaisiin eriin on kirjattu 4,5 miljoonaa euroa (pro forma 0,0 miljoonaa euroa) projektituloutusta, joita aikaisemman tuloutuskäytännön mukaisesti ei oltu kirjattu tuloksi virallisessa tilinpäätöksessä, mutta jotka uuden tuloutuskäytännön mukaisesti olisi kirjattu vuoden 2001 tilinpäätökseen liikevaihdoksi. Lisäksi satunnaisista tuotoista on vähennetty edellä mainittuihin projektituloutuksiin liittyviä veroja 1,3 miljoonaa euroa. Nämä erät ovat luonteeltaan kertaluontoisia ja toteutuivat ainoastaan ensimmäisellä neljänneksellä 2002. Tulos oli -1,9 miljoonaa euroa (pro forma 7,3 milj. euroa voitollinen), mikä oli -3,9 prosenttia (pro forma 12,6 %) liikevaihdosta.

Tilaukanta oli tarkastelukauden lopussa 17,6 miljoonaa euroa (pro forma 25,6 milj. euroa) jakautuen tuoteliiketoimintojen 16,9 miljoonaan euroon (pro forma 18,4 milj. euroa) ja Järjestelmäpalvelujen 0,7 miljoonaan euroon (pro forma 7,2 milj. euroa). Järjestelmäpalveluiden ero johtuu puitesopimusten ajoituksesta.

Tilikauden osakekohtainen tulos oli -0,05 euroa (pro forma 0,07 euroa).

Siirtyminen IAS:n mukaisiin tuloutusperiaatteisiin

Comptel otti käyttöön kansainvälisen International Accounting Standardin (IAS) mukaisen myynnin tuloutusperiaatteen 1.1.2002 alkaneelta tilikaudelta parantamaan liiketoiminnan läpinäkyvyyttä ja helpottamaan kansainvälistä vertailtavuutta. Myynti tuloutetaan toimitettavien asiakasprojektien osalta työn etenemiseen pohjautuvaan valmistusasteeseen perustuen. Merkittävin muutos aiempaan käytäntöön on se, että myös lisenssituotot kirjataan liikevaihdoksi valmistusasteen perusteella. Aiemmin lisenssituotot tuloutettiin kokonaisuudessaan kun ao. projektin takuu-aika päättyi.

Tässä toimintakertomuksessa yhtiö esittää taulukoissa tilivuoden 2001 vertailuluvut pääsääntöisesti uuden tuloutusperiaatteen mukaisina ns. pro forma -lukuina. Vuoden 2001 viralliset tilinpäätösluvut löytyvät tilinpäätöstietojen taulukoista.

Tuloutusperiaatteiden muutoksen takia satunnaisiin tuotoihin on kirjattu 4,5 miljoonaa euroa lisenssituottoja, joka uuden käytännön mukaisesti olisi tuloutettu liikevaihdoksi aiemmillä tilikausilla, ja 1,3 miljoonaa euroa niihin liittyvää tuloveroa.

Comptel käynnisti kustannusten sopeuttamistoimenpiteet

Vuonna 2002 mediaattorimarkkinoiden kehitys oli ennakoitua heikompaa vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Tästä johtuen yhtiö alensi kasvu- ja kannattavuusarvioitaan vuoden kolmannella neljänneksellä ja käynnisti kustannusten karsimisen ja kustannusrakenteen uudelleenjärjestelyt varmistaakseen pitkän tähtäimen kasvu- ja kannattavuustavoitteen.

Comptel aloitti toimenpiteet kustannusten karsimiseksi kolmannella vuosineljänneksellä. Säästötarpeet koskivat ensisijaisesti kolmea osa-aluetta: henkilöstökustannusten

vähentämistä, alihankinnan määrän vähentämistä, sekä kiinteistökustannusten karsimista. Vuoden viimeisellä neljänneksellä Comptel saavutti säästöä alihankinnan kustannuksissa, mikä osittain selittyy tiettyjen tuotekehitysprojektien päättyemisellä vuoden 2002 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Rakenejärjestelyistä aiheutuneet kertaluonteiset kustannukset olivat 1,8 miljoonaa euroa. Toteutettujen toimenpiteiden ennakoidaan pienentävän kustannuksia noin 6 miljoonaa euroa vuonna 2003.

Henkilöstö

Telekommunikaatioalan vaikea markkinatilanne vaikutti kulu-neena vuonna myös konsernin henkilöstön määrään. Comptel käynnisti syyskuussa säästö- ja sopeuttamistoimenpiteet (mukaan lukien koko konsernia koskeneet YT-neuvottelut), joiden tuloksena henkilömäärä on vähentynyt 99:lla hengellä syyskuun lopusta tähän päivään mennessä. Henkilöstön määrä Comptel-konsernissa oli vuoden lopussa 595 (624) henkilöä.

Comptelin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 625 henkilöä (595).

Tero Laaksosesta toimitusjohtaja 1.9.2002

Tero Laaksonen aloitti toimitusjohtajana 1.9.2002 Heikki Tetrin siirryttyä eläkkeelle. Comptel-konsernin johtoryhmän kokoonpano ja vastuualueet 15.10.2002 alkaen ovat olleet seuraavat:

Tero Laaksonen, toimitusjohtaja
Jarkko Jylhä, varatoimitusjohtaja, järjestelmäpalvelut ja T&K
Harri Palviainen, johtaja, toimitukset ja palvelut
Markku Penttinen, johtaja, Account Management
Katri Sahlman, johtaja, tuoteliiketoiminta
Ilkka Salonen, rahoitusjohtaja
Leena Suviranta, henkilöstöjohtaja

Rahoitusasema

Comptelin rahoitusasema säilyi hyvänä. Taseen loppusumma 31.12.2002 oli 43,3 miljoonaa euroa (51,5 milj. euroa), joista käteisvarat olivat yhteensä 17,4 miljoonaa euroa.

Comptelin käteisvaroista 13,8 miljoonaa euroa on sijoitettu Elisa Communicationsin konsernitilille. Elisa Communications on asettanut täydet vakuudet Comptelin konsernitilisaamisille.

Myyntisaamiset katsauskauden lopussa olivat 10,4 miljoonaa euroa (11,8 miljoonaa euroa). Siirtosaamiset nousivat 5,4 miljoonaan euroon (2,4 miljoonaa euroa), mikä lähinnä perustuu Comptelin siirtymisellä IAS-tilinpäätöskäytännön mukaiseen myynnin tulouttamiseen.

Konsernilla ei ollut korollisia velkoja tilinpäätöshetkellä. Omavaraisuusaste oli 83,6 prosenttia (86,6 %).

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat tilikauden aikana 4,7 miljoonaa euroa (5,4 milj. euroa). Bruttoinvestoinnit muodostuivat pääasiassa laite-, ohjelmisto- ja kalustohankinnoista sekä investoinneista osakkuusyhtiöihin. Käyttöomaisuusinvestoinnit on rahoitettu tulorahoituksella.

Comptel käynnisti kesällä 2001 merkittävän järjestelmä-hankkeen sisäisten tietojärjestelmiensä uusimiseksi. Suurin osa tähän hankkeeseen liittyvistä panostuksista kohdistui vuodelle

2002. Kokonaisinvestoinnin arvo oli noin 2,0 miljoonaa euroa, joka on kirjattu menoksi lisenssihankintoja lukuun ottamatta.

Muutokset yhtiörakenteessa

Tammikuussa 2002 Comptel lisäsi omistusosuuttaan mobiilimarkkinoinnin sovelluksia kehittävässä Mobicus Oy:ssä 10 prosentista 20 prosenttiin, missä yhteydessä Mobicuksesta tuli Comptelin osakkuusyhtiö.

Comptel solmi palveluratkaisuja operaattoreille tuottavan irlantilaisen Tango Telecom Ltd:n kanssa partnerisopimuksen maaliskuussa. Samalla Comptel hankki 20 prosentin omistuksen Tango Telecom Ltd:stä.

Comptel sulautti täysin omistaman tytäryhtiön Comptel PASSAGEN liiketoiminnot Comptel Oyj:n tuoteliiketoimintaan 1.7.2002.

Samoin 1.7.2002 lähtien Comptelin järjestelmäpalveluliiketoimintayksikkö on osa Comptelin tutkimus- ja tuotekehitysyksikköä. Järjestelmäpalveluliiketoimintayksikön liikevaihto raportoidaan kuitenkin erillisenä liiketoiminta-alueenaan eri liiketoimintojen läpinäkyvyyden ylläpitämiseksi.

Comptel myi omistamansa 26,6 prosentin osuuden Arcus Softwaresta viimeisellä vuosineljänneksellä. Comptel oli alaskirjannut kokonaisuudessaan Arcus Softwaren poistamattoman liikearvon (0,3 miljoonaa euroa) ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Muutoksia osakepääomassa

Comptel Oyj:n osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2002.

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Toimialan kehitys vuonna 2002

Operaattorimarkkinan kokonaiskuva oli haastava operaattoreiden alhaisten verkkoinvestointien takia. Vuonna 2002 mediaattorimarkkinoiden kehitys oli ennakoitua heikompaa vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

Vuonna 2001 käynnistynyt kehitys, jossa operaattoriryhmittymät pyrkivät harmonisoimaan järjestelmiään tiivistämällä sisäistä yhteistyötään ja keskittämällä järjestelmä-hankintojaan jatkui tilikauden 2002 aikana. Operaattorit pyrkivät näin löytämään kustannustehokkaimman tavan ratkaista ryhmittymiensä mediaattori- ja laskutustarpeita. Samalla tuotepohjaiset ratkaisut valtasivat alaa perinteisesti itse tehdyiltä järjestelmiltä. Operaattoriryhmittymät pyrkivät tekemään myös suurempia konsernitason ns. Corporate Licence-sopimuksia, joiden puitteissa kaikilla tai osalla ryhmään kuuluvista yhtiöstä on mahdollisuus saada ratkaisut käyttöön yhdellä yhteisellä sopimuksella. Comptel solmi muun muassa mmO2 Plc:n kanssa puitesopimuksen Comptelin mediaattoriratkaisujen toimittamisesta mmO2:n 2G-, 2,5G- ja tuleviin 3G-verkkoihin neljään maahan.

Tuotteistettujen mediaattoriratkaisuiden tarve kasvaa edelleen verkkoteknologioiden monimutkaistuessa ja palveluiden lisääntyessä monitoimittajaympäristössä. Uusien teknologioiden käyttöönoton viivästyminen oli merkittävin tekijä mediaattorimarkkinoiden heikkoon kehitykseen vuonna 2002 operaattoreiden yleisen investointitason laskun ohella.

Operaattorit ovat aikaisemmin tehneet usein itse omat mediaattorisovelluksensa, mutta lisääntyneet nopeus- ja kustannustehokkuusvaatimukset sekä operaattoreiden kilpailutilanne ovat lisänneet tuotepohjaisten ratkaisujen suosiota. Tämä kehitys on vahvistunut erityisesti uusien verkkoteknologioiden käyttöönoton yhteydessä. Lisääntynyt paine kustannusten alenemiseksi on vaikuttanut myös siihen, että operaattorit investoivat tuotepohjaisiin mediaattoriratkaisuihin myös perinteisten kiinteiden ja 2G-verkkojen osalta. Nämä tekijät selittävät osaltaan sen, että tuotteistetut mediaattori- ja provisiointiohjelmistomarkkinat eivät suoraan seuraa verkkoinvestointien yleistä kehitystä.

Operaattoriasiakkaiden mielenkiinto sisältöpohjaisia lisäarvopalveluja, niiden hallintaa, uudentyyppejä hinnoittelumalleja ja moninaisempia maksamistapoja kohtaan on lisääntynyt. Vaikka tämä kehitys on ollut ennakoitua hitaampaa, operaattorit ja palveluntarjoajat etsivät aktiivisesti ratkaisuja juuri sisältöpalveluiden hallintaan ja niiden veloitukseen.

Tuoteliiketoiminta

Vuonna 2002 tuoteliiketoiminta muodosti 77,9 prosenttia (pro forma 77,0 %) Comptelin kokonaisliikevaihdosta. Tuoteliiketoiminnan liikevaihto laski 14,3 prosenttia edellisvuodesta ja oli 38,4 miljoonaa euroa (pro forma 44,8 milj. euroa). Tämä koostui lisenssimyynteistä ja -päivityksistä, joiden osuus oli 17,9 miljoonaa euroa (46,6 prosenttia tuoteliiketoiminnan liikevaihdosta) sekä palveluista ja ylläpidosta, joiden osuus oli 20,5 miljoonaa euroa (53,4 prosenttia tuoteliiketoiminnan liikevaihdosta).

Comptelin markkina-aseman arvioimme vahvistuneen suhteessa kilpailijoihin. Tuotteiden kilpailukyky on uusien versioiden ansiosta parantunut ja kattava myyntiverkosto on toiminut tehokkaasti. Alhaisen markkina-aktiiviteetin aikana partnerien kautta tapahtuva myynti on laskenut, mutta oman myyntiorganisaation suorituskyky on tätä tyydyttävästi kompensoinut.

Partnerisuhteet ovat edelleen yhtiölle voimavara sekä myyntikanavana että tuoteideoiden ja teknologisen tiedon lähteinä. Yhteistoimintaa on jatkuvasti kehitetty ja vuoden aikana syvennettiin Logica Plc:n kanssa yhteistyösopimusta. Vuoden aikana on tullut ilmeiseksi, että tilausten voittamisessa yhtiön hyvä tase on ollut tärkeässä roolissa tuotteiden ja palvelujen kilpailukyvyyn lisäksi.

MARKKINA-ALUEIDEN KEHITYS

Tuoteliiketoiminnan markkina-alueittainen liikevaihtojakauma vuonna 2002 oli seuraava: EMEA 27,5 miljoonaa euroa (pro forma 27,4 miljoonaa euroa), APAC 6,7 miljoonaa euroa (9,3 miljoonaa euroa) ja Amerikat 4,2 miljoonaa euroa (8,0 miljoonaa euroa).

Euroopassa suurten operaattoriryhmittymien merkitys Comptelin liiketoiminnassa kasvoi niiden jatkaessa keskeisten tietojärjestelmiensä - kuten mediaattori- ja provisiointiohjelmistojensa - yhdenmukaistamista ja ulkoistamista. Lähi-itä kasvatti merkitystään tärkeänä markkina-alueena.

Comptel solmi vuonna 2002 useita sopimuksia suuriin ryhmittymiin kuuluvien operaattoreiden kanssa. Näihin lukeutuivat muun muassa Vodafone Omnitel (Italia), mmO2-ryhmän operaattorit Alankomaissa, Irlannissa, Iso-Britanniassa

ja Saksassa sekä Deutsche Telekom -ryhmään kuuluvat Westel (Unkari) ja Slovenské Telekomunikácie (Slovakia).

Comptel sai jalansijaa myös uusissa asiakassegmenteissä. Se solmi sopimuksen Suomen Erillisverkkojen kanssa, joka valitsi Comptelin asiakashallintaratkaisun TETRA-viranomaisverkkoonsa. Tuotetoimitusten osalta tärkein päänavaus oli yhtiön ensimmäisen prepaid-mediaattoriratkaisun toimitus P&TLuxembourgille. Näiden lisäksi yhtiö solmi ensimmäiset sopimuksensa palveluntarjontaan keskittyvien operaattoreiden kanssa.

Aasian ja Tyynenmeren markkinat olivat Comptelille edelleen haasteelliset, sillä monet operaattorit lykkäsivät investointiaan. Kapasiteetin laajentamisen ohella operaattoreiden haasteet liittyivät palveluiden ja sisällön tarjonnan monipuolistamiseen.

Osassa Aasian markkinoita (esimerkiksi Thaimaassa, Intiassa ja Indonesiassa) tilaajamäärien kasvu jatkui voimakkaana ja näillä markkinoilla prepaid-asiakkaiden merkitys operaattoreille kasvoi edelleen. Edistyneimmillä markkinoilla (kuten Taiwanissa, Singaporessa ja Australiassa) asiakasmäärien kasvun sijaan hidastui.

Amerikan markkinat olivat Comptelin kannalta kaksijaakoiset. Etelä-Amerikassa operaattoreiden ohjelmistoinvestoinnit jatkuivat ja markkinatilanne näyttää Comptelille hyvältä. Pohjois-Amerikan markkinat olivat sen sijaan haasteelliset, koska operaattorit lykkäsivät edelleen investointiaan.

Vuoden 2002 alussa Comptel vahvisti paikallista läsnäoloaan latinalaisessa Amerikassa perustamalla uuden myyntitoimiston Brasilian São Pauloon sekä solmimalla uusia asiakkuuksia. Näihin sisältyi muun muassa TIM Perun kanssa tehty toimitussopimus Comptel Balance Management -saldonhallintaratkaisusta.

Järjestelmäpalvelut

Comptelin järjestelmäpalvelut-liiketoimintayksikkö kehittää asiakaskohtaisia sovellusratkaisuja suomalaisten teleoperaattoreiden liiketoiminnan ydinalueille. Useat Elisa Communications -konsernin operaattorit käyttävät tällä hetkellä laajasti Comptelin Järjestelmäpalveluiden kehittämiä järjestelmiä muun muassa myynnissä, toimitusten ohjauksessa, laskutuksessa sekä televerkon suunnittelussa ja dokumentoinnissa.

Teleoperaattoreiden tiukka IT-investointipolitiikka heijastui myös järjestelmäpalveluiden liiketoimintaan. Yksikön vuoden 2002 liikevaihto laski 8,5 prosenttia edellisvuodesta ja oli 10,7 miljoonaa euroa (pro forma 11,7 milj.euroa). Järjestelmäpalvelut muodostivat 21,7 prosenttia Comptelin kokonaisliikevaihdosta.

Järjestelmäpalveluiden keskeisiä hankkeita vuonna 2002 olivat hinnoittelujärjestelmäprojekti sekä laskutusjärjestelmän kehittämiseksi käynnistetty projekti Invoicialle. Toisen suuren toimintakokonaisuuden muodostivat asiakkaiden uusiin tuotteisiin ja palveluihin liittyneet kehitysprojektit sekä toimitettujen järjestelmien ylläpito- ja integrointipalvelut.

Tutkimus ja tuotekehitys (t&k)

Vuonna 2002 Comptel jatkoi voimakasta panostustaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Suorat T&K -investoinnit kasvoivat 22,1 prosenttia edellisvuodesta ja olivat 10,4 miljoonaa euroa (8,5 milj. euroa). Niiden osuus yhtiön koko liikevaihdosta oli 21,1 prosenttia. T&K -kulut muodostuivat suorista T&K

-hankkeista ja asiakastoimituksiin liittyvistä epäsuorista T&K -hankkeista, joissa yhteensä oli mukana yrityksen koko henkilömäärästä yli 25 prosenttia. Yhtiö kirjasi tilikauden kaikki tuotekehityskustannukset kuluksi.

Vuoden 2002 aikana yhtiö sai merkittäviä tuotekehitysprojekteja päätökseen, mm. uudet versiot yhtiön ydintuotteista (MDS/AMD- ja MDS/SAS -ohjelmistot). Comptel julkisti katsauskauden aikana myös uuden sukupolven reaaliaikaisen ja mm. IP-mediointiin kehitetyn Comptel EventLink -mediaattoriohjelmiston täydentämään yhtiön kattavaa tuotetarjontaa.

Tutkimustoiminnassaan Comptel keskittyi vuonna 2002 uusien operaattoripalveluiden provisiointi- ja laskutusmallien analysoimiseen seuraavan sukupolven kiinteissä ja langattomissa verkoissa. Comptel oli mukana mm. eMporio-yhteishankkeessa selvittämässä eurooppalaisten operaattoreiden kanssa sisältöpalveluihin liittyviä laskutusmalleja. Yhtiön sisäisiä tutkimushankkeita olivat muun muassa mobiili- ja langattomien (3G, WLAN) teknologioiden, liiketoimintamallien ja palveluiden evoluutio, sovellusten väliset integraatioalustat (Enterprise Application Integration) sekä MMS-kuvaviestipalvelun provisiointi- ja veloitusmallit.

Comptel jätti vuonna 2002 kymmenen patenttihakemusta.

TILIKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Mobicus Oy:n 13.2.2003 henkilöstölle suunnatun osakeannin jälkeen Comptel Oyj:n omistusosuus yhtiössä laskee suunnitelmien mukaan 20 prosentista 13,3 prosenttiin.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Comptelin kilpailukyky on hyvässä kunnossa vuonna 2003 mitä tulee tuotteisiin, palveluihin ja toimituskykyyn. Suunnitelut ja toteutetut avaukset uusiin asiakasryhmiin ynnä tuotteistossa toteutetut laajennukset tulevat parantamaan Comptelin markkina-asemaa 2003. Markkinoiden epävarmuus säilyy edelleen ja vaikuttaa yhtiön liiketoimintaan. Comptelin tavoitteena on voitollinen tulos vuonna 2003.

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajana toimi KHT-Yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

HALLITUS

Comptel Oyj:n hallitukseen ovat kuuluneet Matti Mattheiszen puheenjohtajana, Erik Anderson varapuheenjohtajana sekä Ann-Maj Majuri-Ahonen, Markku Alava ja Vesa-Pekka Silaskivi.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Konsernin jakokelpoinen oma pääoma on taseen 31.12.2002 mukaan 25 839 000 euroa ja konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 23 598 000 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiökokouksen käytettävänä olevista voittovaroista ei makseta osinkoa.

Helsingissä 13. päivänä helmikuuta 2003

Matti Mattheiszen

Erik Anderson Ann-Maj Majuri-Ahonen Markku Alava Vesa-Pekka Silaskivi

Tero Laaksonen, toimitusjohtaja

Tuloslaskelma

1000 EUROA	LIITETIETO	KONSERNI 1.1.-31.12.2002	PRO FORMA* KONSERNI 1.1.-31.12.2001	KONSERNI 1.1.-31.12.2001	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2002	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2001
Liikevaihto	2	49 339	58 201	60 844	45 696	59 212
Liiketoiminnan muut tuotot	3	32	35	35	30	35
Materiaalit ja palvelut	4	7 043	7 286	7 286	12 586	14 526
Henkilöstökulut	5	28 968	22 950	22 950	20 863	17 172
Poistot ja arvonalentumiset	6	3 825	3 580	3 580	4 889	2 761
Liiketoiminnan muut kulut	7	16 199	13 532	13 532	14 205	11 030
		56 035	47 348	47 348	52 543	45 489
Liikevoitto/tappio		-6 663	10 888	13 531	-6 817	13 758
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-1 527	907	907	287	1 315
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä		-8 191	11 795	14 438	-6 530	15 073
Satunnaiset erät	9	3 172	-	-	1 464	-781
Voitto/tappio ennen veroja		-5 019	11 795	14 438	-5 067	14 292
Tilinpäätössiirrot	10	-	-	-	124	-112
Tuloverot	11	2 743	-4 162	-4 162	469	-4 029
Vähemmistöosuudet		340	-292	-292	-	-
Tilikauden voitto/tappio		-1 936	7 341	9 984	-4 474	10 150

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia.

Tase

1000 EUROA	LIITETIETO	KONSERNI 31.12.2002	PRO FORMA* KONSERNI 31.12.2001	KONSERNI 31.12.2001	EMOYHTIÖ 31.12.2002	EMOYHTIÖ 31.12.2001
VASTAAVAA						
Pysyvät vastaavat						
	12					
Aineettomat hyödykkeet		1 422	1 560	1 560	1 273	1 349
Konserniliikearvo		964	1 355	1 355	3 773	4 873
Aineelliset hyödykkeet		4 675	5 998	5 998	2 456	3 219
Sijoitukset		1 087	942	942	270	0
		8 149	9 855	9 855	7 772	9 441
Vaihtuvat vastaavat						
	14					
Lyhytaikaiset saamiset		31 606	34 579	34 579	31 831	36 195
Rahat ja pankkisaamiset		3 509	7 034	7 034	2 383	4 972
		35 115	41 613	41 613	34 214	41 167
Yhteensä		43 264	51 468	51 468	41 986	50 608
VASTATTAVAA						
Oma pääoma						
	15					
Osakepääoma		2 141	2 141	2 141	2 141	2 141
Ylikurssirahasto		7 368	7 368	7 368	7 368	7 368
Edellisten tilikausien voitto		27 775	26 300	21 299	28 072	21 133
Tilikauden voitto		-1 936	7 341	9 984	-4 474	10 150
		35 348	43 150	40 792	33 107	40 793
Tilinpäättösiirtojen kertymä	16	-	-	-	0	124
Vähemmistöosuudet		182	522	522	-	-
Pakolliset varaukset	17	958	0	0	881	0
Vieras pääoma						
	19					
Lyhytaikainen vieras pääoma		6 775	7 796	10 154	7 998	9 691
Yhteensä		43 264	51 468	51 468	41 986	50 608

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia.

Rahoituslaskelma

1000 EUROA	KONSERNI I.I.-31.12.2002	KONSERNI I.I.-31.12.2001	EMOYHTIÖ I.I.-31.12.2002	EMOYHTIÖ I.I.-31.12.2001
Liiketoiminnan rahavirta				
Tulos ennen satunnaisia eriä	-8 191	14 438	-6 530	15 073
Oikaisut:				
Suunnitelman mukaiset poistot	3 824	3 580	4 889	2 761
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-331	200	-240	181
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	958	-1 272	2 089	-1 272
Rahoitustuotot ja -kulut	-170	-1 329	-287	-1 315
Muut oikaisut	1 667	391	0	-35
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta	3 172	-	766	-
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	929	16 008	687	15 393
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	-1 128	-2 473	-199	-2 741
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	-3 336	-2 924	-1 650	-5 482
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-3 535	10 610	-1 162	7 170
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista				
Saadut osingot liiketoiminnasta	-	-	-	-
Saadut korot liiketoiminnasta	520	1 183	533	1 175
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-16	-30	-5	-13
Maksetut verot	613	-5 453	9	-5 158
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-2 418	6 310	-625	3 174
Investointien rahavirta				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 023	-4 167	-2 115	-3 378
Aineellisen ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	59	92	0	92
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	-505	-2 387	-1 093
Investoinnit konsernilikearvoon	-22	-509	-	-
Luovutustuotot muista sijoituksista	0	0	30	-
Investoinnit osakkuusyrityksiin	-1 842	-508	-	-
Saadut osingot investoinneista	18	39	18	39
Verot luovutustuloista	-9	-10	-9	-10
Investointien rahavirta yhteensä	-3 819	-5 568	-4 463	-4 350
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut osingot	-3 211	-6 423	-3 211	-6 423
Muuntoero	-298	-	-	-
Lainasaamisten muutos	512	-393	-	-
Maksullinen osakeanti	0	0	0	4
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 997	-6 815	-3 211	-6 419
Rahavarojen muutos				
Rahavarat tilikauden alussa	-9 234	-6 073	-8 298	-7 595
Rahavarat tilikauden lopussa	26 532	32 605	24 471	32 065
Muutos	17 298	26 532	16 172	24 471
Muutos	-9 234	-6 073	-8 298	-7 595

Tilinpäätöksen liitetiedot

I. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Comptel Oyj:n sekä ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Osakkuusyrietyksinä yhdistellään ne yritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt yhdistellään osakkeiden hankintahetkestä alkaen. Osakkuusyrietykset yhdistellään lähtien siitä hetkestä, jolloin yrityksestä on tullut osakkuusyrietytys.

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Oman pääoman ylittävä osa tytäryhtiöosakkeiden hankintamenosta kohdennetaan konsernin omistusosuuden mukaisesti niihin tytäryrietyksen omaisuus- ja velkaeriin, joista konserniaktiivan katsotaan johtuvan. Se osa konserniaktiivasta, jota ei voida kohdentaa tytäryrietyksen omaisuus- ja velkaeriin, esitetään konserniliikearvona. Osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistuksen mukainen osuus osakkuusyrietysten tilikauden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan. Käyttöomaisuuteen sisältyvä sisäinen kate eliminoidaan olennaisuuden periaatetta noudattaen.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat muutetaan euroiksi kuukausikohtaiseen keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Syntynyt muuntoero esitetään omassa pääomassa.

Vähemmistöosuudet erotetaan konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta sekä esitetään tuloslaskelmassa ja taseessa omina erinään.

Vertailukelpoisuus edelliseen vuoteen

Tilikaudella on myynnin tuloutusperiaatteita muutettu vastamaan IAS:n laskentasaäntöjä. Tuloutusperiaatteiden muutoksen vaikutus on esitetty satunnaisissa erissä. Vertailuvuoden tiedot on esitetty aikaisempien tuloutusperiaatteiden mukaisesti.

Myynnin tuloutusperiaatteet

YLEISTÄ

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot ja muut myynnin oikaisuerät. Myynti tuloutetaan luovutuksen yhteydessä lukuun ottamatta pitkäaikaisia projekteja, jotka tuloutetaan valmistusasteen mukaan. Vähäiset projektit tuloutetaan kuitenkin luovutushetken perusteella.

PITKÄAIKAISET PROJEKTIT

Valmistusasteen mukaisesti tuloutettavat tuotot käsittävät lisenssimaksut ja työn osuuden. Projektien valmistusaste mää-

ritetään kertyneiden työtuntien suhteena arvioituihin kokonais-työtunteihin. Projektit, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Projektien tuloutuksessa noudatetaan varovaisuutta. Projektin valmistumisen jälkeisten takuuai-kaisten menojen kattamiseksi kirjataan erillinen takuuvaraus. Tappiollisten projektien arvioitu kokonaiskate kirjataan kuluksi ja pakolliseksi varaukseksi.

LISENSSILAAJENNUKSET

Lisenssilaaennukset tuloutetaan asiakkaan tilaajamäärän ylittä-essä lisenssiehdoissa sovitun määrän.

OHJELMISTOJEN YLLÄPITO

Ylläpitotuotot kirjataan tuotoksi ylläpitokautena ajan kulumi- sen perusteella.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tilikauden aikana tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat valuuttamääräiset saamiset, velat ja vastuut muutetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja. Myyntisaa- misten arvostamisessa syntyneet kurssierot kirjataan myynnin oikaisueriin ja ostovelkojen kurssierot ostojen oikaisueriin. Muiden saamisten ja velkojen arvostamisessa syntyneet kurs- sierot kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Johdannaissopimukset

PERIAATTEET

Ulkomaan rahan määräisiä saamisia, velkoja ja rahavirtoja voidaan suojata. Sellaisten valmistusasteen mukaisesti tulou-tettavien projektien, joissa laskutusvaluuttana on muu kuin emoyhtiön kotivaluutta, kassavirrat suojataan valuuttakurssien muutoksilta.

KIRJAUS- JA ARVOSTUSKÄYTÄNTÖ

Käytetyt johdannaissopimukset ovat valuuttatermiinisopi- muksia. Valuuttariskien suojaamiseksi tehtyjen termiini- sopimusten arvonmuutokset kirjataan siten, että valuutta- termiinien korkoero, mikäli se on olennainen, jaksotetaan sopimuksen voimassaoloajalle ja jaksotettu osuus kirjataan korkotuottoihin tai -kuluihin ja valuuttakurssierot kirjataan myynnin oikaisueriin tai rahoituksen kurssieroihin suojaus- kohteesta riippuen.

Avoina olevat termiinisopimukset arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja ja kirjataan tulosvaikutteisesti, lukuun ottamatta yhtiön myynnin kassavirtaan liittyviä myyntitermiinisopimuksia, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti kassavirran toteutuessa. Kaikkien erääntymättömien termii- nisopimusten nimellisarvot ja käypä arvo (sulkemiskustannus) esitetään liitetiedoissa vastuina riippumatta siitä, onko nämä käsitelty kirjanpidossa tulosvaikutteisesti.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan mm. käyttöomai- suuden myyntivoitot.

Eläkemenot

Konserniyhtiöiden eläkejärjestelyt on tehty paikallisen lainsää- dännön mukaisesti. Eläkemenot kirjataan suoriteperusteisesti tilikauden kuluksi. Lakisääteinen eläkevastuu on katettu vuosit- taisilla eläkevakuutusmaksuilla.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Saadut tuotekehitysavustukset esitetään kulujen vähennyksenä.

Vuokramenot

Vuokramenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät.

Verot

Tilikauden ja aikaisempien tilikausien tuloverot sekä konser- nitilinpäätöksessä laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos esitetään tuloslaskelman veroissa.

Konsernitilinpäätökseen merkitään sellaiset laskennalliset verosaamiset ja -velat, joiden toteutumista pidetään toden- näköisenä. Konserniyhtiöissä laskennalliset verosaamiset ja -velat eritellään ainoastaan taseen liitetiedoissa. Laskennalliset verosaamiset ja -velat lasketaan käyttäen tilinpäätöksen laati- mishetken verokantaa.

Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen kirjanpitoarvona esitetään taseessa alkuperäinen hankintameno vähennettynä kertyneillä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla. Käyttöomaisuuden kirjanpitoarvoihin ei sisälly arvonorotuksia. Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi, lukuun ottamatta suuria vuokra- huoneistojen peruseränusmenoja, jotka sisältyvät muihin pitkävaikutteisiin menoihin.

Suunnitelman mukainen poisto-aika kaikissa käyttöomai- suusryhmissä on neljä vuotta lukuun ottamatta vuokrahuoneis- tojen peruseränusmenoja, joissa poisto-aika on viisi vuotta tai tätä lyhyempi vuokrasopimuksen voimassaoloaika.

Tilikauden suunnitelman mukaisten ja verotuksessa teh- tyjen poistojen erotus esitetään emoyhtiön tuloslaskelman tilinpäätössiirroissa omana eränään ja kertynyt poistoero taseen vastattavien tilinpäätössiirtojen kertymässä.

Konsernitilinpäätöksessä kertynyt poistoero jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konserni- liikearvo ja liikearvo poistetaan viidessä vuodessa.

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisen rahan ja pankki- tilien saldot. Konsernitilijärjestelyllä Elisa Communications Oyj:lle lainatut varat esitetään lainasaamisissa. Rahoitus- laskelmassa ja tunnuslukujen laskennassa konsernitilin saldo käsitellään kuten pankkisaamiset.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 1000 EUROA

	KONSERNI 1.1.-31.12.2002	KONSERNI 1.1.-31.12.2001	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2002	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2001
2. Liikevaihto				
Maantieteellinen jakauma				
Suomi	17 411	19 381	15 511	18 225
Muu Eurooppa ja Lähi-itä	20 199	20 453	20 219	20 681
Aasia	5 943	9 471	5 285	8 989
Pohjois-Amerikka	1 937	3 522	1 590	5 430
Etelä-Amerikka	2 272	5 720	1 518	3 563
Australia	725	1 351	723	1 367
Afrikka	851	946	850	957
Yhteensä	49 339	60 844	45 696	59 212
Ilmoitetut liikevaihdot on laskettu työn todellisen toimitusalueen mukaan.				
Comptel-konserni toimii yhdellä toimialalla, minkä vuoksi liikevaihtoa ja liikevoittoa ei ole esitetty toimialoittain. Liikevoiton jakautumista maantieteellisten alueiden mukaan ei ole esitetty, koska yhteenkään alueeseen ei liity erityistä riskiä.				
Valmistusasteen mukainen tuloutus				
Valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto	16 465	7 017	16 465	7 017
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden tuotoksi tilikaudella ja aikaisemmillä tilikausilla kirjattu määrä	9 329	1 444	9 329	1 444
Pitkäaikaishankkeiden tilauskanta valmistusasteen mukaan tuloutettavat	7 177	4 921	7 114	4 921
Keskeneräisten pitkäaikaishankkeiden lasketut ennakkomaksut	805	3 383	805	3 383
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtosaamiset	3 199	0	2 579	0
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtovelat	138	45	138	45
3. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntituotot	32	35	30	35
Yhteensä	32	35	30	35
4. Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet (tavarat)				
Ostot tilikauden aikana	1 121	1 558	1 065	1 650
Ulkopuoliset palvelut	5 922	5 727	11 522	12 876
Yhteensä	7 043	7 285	12 587	14 526

	KONSERNI 1.1.-31.12.2002	KONSERNI 1.1.-31.12.2001	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2002	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2001
5. Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	23 734	19 095	16 789	14 386
Eläkekulut	3 545	3 188	2 844	2 553
Muut henkilösivukulut	1 689	667	1 229	233
Yhteensä	28 968	22 950	20 863	17 172
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtajat ja sijaiset sekä hallitusten jäsenet ja varajäsenet				
Yhteensä	499	489		
Konsernin palveluksessa oli henkilöstöä tilikauden aikana keskimäärin				
Suomi	521	517		
Aasia	92	69		
Australia	2	3		
Amerikka	10	6		
Yhteensä	625	595		
Emoyhtiön palveluksessa oli henkilöstöä tilikauden aikana keskimäärin			414	427
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien eläkesitoumukset: Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikäksi on sovittu 62 vuotta.				
6. Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot aineettomista oikeuksista	883	438	466	380
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	3	389	352	389
Poistot koneista ja kalustosta	2 526	2 346	2 098	1 992
Konserniliikearvon poisto	413	407	30	0
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-	-	1 942	0
Yhteensä	3 825	3 580	4 889	2 761
7. Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrat	3 787	2 949	2 947	2 390
Myyntin ja markkinoinnin kulut	4 068	3 142	2 733	2 459
Muut liiketoiminnan kulut	8 344	7 441	8 524	6 182
Yhteensä	16 199	13 532	14 205	11 030

	KONSERNI 1.1.-31.12.2002	KONSERNI 1.1.-31.12.2001	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2002	EMOYHTIÖ 1.1.-31.12.2001
8. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-1 697	-423	-	-
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta yhteensä	-1 697	-423	-	-
Osinkotuotot				
Muilta	18	39	18	39
Osinkotuotot yhteensä	18	39	18	39
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	412	967	440	971
Muilta	87	353	91	318
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	499	1 320	531	1 289
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	347	30	262	13
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	347	30	262	13
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 527	907	287	1 315
Erään rahoitustuotot ja -kulut sisältyy kurssivoittoja/-tappioita (netto)	-331	200	-257	181
9. Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	4 467	0	4 467	0
Tuloverot satunnaisista tuotoista	-1 295	0	-1 295	0
Satunnaiset kulut	-	-	-2 406	-1 100
Tuloverot satunnaisista kuluista	-	-	698	319
Satunnaiset erät yhteensä	3 172	0	1 464	-781
10. Tilinpäätössiirrot				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-	-	124	-112
Yhteensä	-	-	124	-112
11. Tuloverot				
Tuloverot varsinaisesta liiketoiminnasta	-1 079	3 814	469	-4 029
Tuloverot satunnaisista tuotoista	-	-	1 295	0
Tuloverot satunnaisista kuluista	-	-	-698	-319
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	0	201	-	-
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-1 664	147	-	-
Välittömät verot yhteensä	-2 743	4 162	1 066	-4 348

12. Käyttöomaisuus

Pysyvät vastaavat/Käyttöomaisuus

KONSERNI	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET	
	Aineettomat oikeudet	Konserni-liikearvo	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä	Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.02	1 780	1 954	1 947	5 681	9 987
Lisäykset	759	23	11	793	1 290
Myyntit	-	-	-	-	174
Vähennykset	368	-	312	680	1 600
Muuntoero	-34	-	-	-34	-58
Hankintameno 31.12.02	2 137	1 976	1 646	5 759	9 445
Kertyneet poistot 1.1.02	1 096	599	1 071	2 766	3 989
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-368	-	-312	-680	-1 734
Muuntoero	-8	-	-	-8	-15
Tilikauden poisto	530	413	352	1 295	2 529
Kertyneet poistot 31.12.02	1 250	1 012	1 112	3 374	4 769
Kirjanpitoarvo 31.12.02	887	964	535	2 386	4 676

Pysyvät vastaavat/Käyttöomaisuus

EMOYHTIÖ	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET	
	Aineettomat oikeudet	Konserni-liikearvo	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä	Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.02	1 491	-	1 947	3 438	8 362
Lisäykset	731	300	11	1 043	1 027
Myyntit	-	-	-	-	174
Vähennykset	368	-	312	680	1 589
Hankintameno 31.12.02	1 855	300	1 646	3 801	7 626
Kertyneet poistot 1.1.02	1 019	-	1 071	2 090	3 489
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	368	-	312	680	1 734
Tilikauden poisto	466	30	352	849	2 098
Kertyneet poistot 31.12.02	1 117	30	1 112	2 258	3 853
Kirjanpitoarvo 31.12.02	738	270	535	1 543	3 773

Pysyvät vastaavat/**Osuudet osakkuusyrittäissä ja muut sijoitukset**

KONSERNI

Hankintameno 1.1.2001

Lisäykset

Osuus tuloksesta v. 2001

Hankintameno 31.12.2001**Kirjanpitoarvo 31.12.2001**OSUUDET
Osakkuus-
yritykset

265

508

-423

350

350

OSUUDET

OSAKKEET

Osakkuus-
yritykset

Muut

Yhteensä

Hankintameno 1.1.2002

Siirto tilien välillä

Lisäykset

Osuus tuloksesta v. 2002

Hankintameno 31.12.2002**Kirjanpitoarvo 31.12.2002**

350

505

1 843

-1 697

1 000

1 000

592

-505

-

-

87

87

942

-

1 843

-1 697

1 087

1 087

Pysyvät vastaavat/Sijoitukset

EMOYHTIÖ

Hankintameno 1.1.2002

Lisäykset

Myyntit/vähennykset

Siirrot erien välillä

Hankintameno 31.12.2002**Kirjanpitoarvo 31.12.2002**

OSUUDET

OSAKKEET

YHTEENSÄ

Konserni-
yrityksetOsakkuus-
yritykset

2 143

542

725

-505

1 456

1 456

1 075

1 845

2 425

505

1 000

1 000

3 219

2 387

3 150

0

2 456

2 456

13. Konsernin ja emoyhtiön omistusosuudet 31.12.2002

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Konserniyrittäykset			
Oy Probatu Ab	Tampere	53,13	53,13
Business Tools Oy	Tampere	53,13	0,00
Comptel Communications Sdn Bhd	Kuala Lumpur, Malesia	100,00	100,00
Comptel Communications Inc.	Arlington, USA	100,00	100,00
Comptel Communications Oy	Helsinki	100,00	100,00
Comptel Passage Oy	Helsinki	100,00	100,00
Osakkuusyrittäykset			
Tango Telecom Ltd	Limerick, Irlanti	20,00	20,00
Mobicus Oy	Helsinki	20,00	20,00

Osakkuusyrittäys on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Osakkuusyhtiöihin sisältyy vielä poistamatonta konserniaktiivaa 915 000 euroa.

	KONSERNI 31.12.2002	KONSERNI 31.12.2001	EMOYHTIÖ 31.12.2002	EMOYHTIÖ 31.12.2001
I4. Saamiset				
LYHYTAIKAISET				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset	13 790	20 037	14 787	21 512
Myyntisaamiset	1 562	1 195	1 904	1 675
Siirtosaamiset	633	55	549	58
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yhteensä	15 985	21 287	17 239	23 245
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	8 872	10 643	8 352	9 754
Lainasaamiset	25	0		
Ennakkomaksut	82	78		
Laskennallinen verosaaminen	1 882	219		
Siirtosaamiset	4 759	2 352	4 430	2 187
Saamiset muilta yhteensä	15 620	13 292	12 782	11 941
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	31 605	34 579	30 021	35 186
Siirtosaamisten erittely				
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta	3 198	0	2 579	0
Verosaamiset	686	1 458	686	1 458
Muut siirtosaamiset	1 508	949	1 714	787
Siirtosaamiset yhteensä	5 392	2 407	4 979	2 245
Siirtosaamiset ovat lähes kokonaan tavanomaiseen liiketoimintaan liittyviä myyntiä ja ostojen jaksotuksia.				
PITKÄAIKAISET				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lainasaamiset			1 809	1 009
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yhteensä			1 809	1 009
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä			1 809	1 009
Pitkäaikainen lainasaaminen on emoyhtiön tytäryritys Comptel PASSAGe Oy:lle annettu osakeyhtiölain 5. luvun mukainen 1,8 milj. euron pääomalaina.				

	KONSERNI 31.12.2002	KONSERNI 31.12.2001	EMOYHTIÖ 31.12.2002	EMOYHTIÖ 31.12.2001
15. Oma pääoma				
Osakepääoma I.I.	2 141	2 141	2 141	2 141
Uusmerkintä	-	0	0	0
Osakepääoma 31.12.	2 141	2 141	2 141	2 141
Ylikurssirahasto I.I.	7 368	7 364	7 368	7 364
Emissiovoitto	0	4	0	4
Ylikurssirahasto 31.12.	7 368	7 368	7 368	7 368
Voitto edellisiltä tilikausilta I.I.	31 283	27 719	31 284	27 556
Osingonjako	-3 212	-6 423	-3 212	-6 423
Muuntoero	-296	3		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	27 775	21 299	28 072	21 133
Tilikauden voitto/tappio	-1 936	9 984	-4 474	10 150
Oma pääoma yhteensä	35 348	40 792	33 107	40 793
Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.				
Voitto edellisiltä tilikausilta	27 775	21 299	28 072	21 133
Tilikauden voitto/tappio	-1 936	9 984	-4 474	10 150
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	0	105	0	-
Muut vähennykset	0	-43	-	-
Yhteensä jakokelpoisia varoja	25 839	31 345	23 598	31 284
16. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Kertynyt poistoero I.I.	-	-	124	12
Poistoeron muutos	-	-	-124	112
Kertynyt poistoero 31.12.	-	-	0	124
17. Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset I.I.	0	1 272	0	1 272
Pakollisten varausten lisäys tilikaudella	958	0	881	0
Pakollisten varausten vähennys tilikaudella	0	-1 272	0	-1 272
Pakolliset varaukset 31.12.	958	0	881	0
<p>Pakolliset varaukset liittyvät v. 2002 rakennejärjestelyihin, joihin liittyen on kirjattu vuokrakulujen varaus 175 000 euroa ja henkilökuluvaraus 783 000 euroa. V. 2001 pakollisiin varauksiin sisältyi I.I. varaus optio-oikeuksien sosiaaliturvamaksuista vuodelta 2000 sekä varaus pitkäaikaisprojektin ylimääräisestä projektityöstä. Nämä varaukset on purettu vuonna 2001. V. 2002 optio-oikeuksista mahdollisesti aiheutuvista henkilöstökuluista ei ole kirjattu pakollista varausta, koska näiden on arvioitu olevan hyvin vähäisiä.</p>				

	KONSERNI 31.12.2002	KONSERNI 31.12.2001	EMOYHTIÖ 31.12.2002	EMOYHTIÖ 31.12.2001
18. Laskennalliset verovelat ja -saamiset				
Laskennalliset verosaamiset				
Yhdistelytoimenpiteistä	78	0		
Jaksotuseroista	1 804	261	1 418	0
Yhteensä	1 882	261	0	0
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	0	-43	0	-36
Yhteensä	0	-43	0	-36
Laskennalliset verovelat ja -saamiset yhteensä	1 882	218	1 418	-36

19. Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille

Saadut ennakot	74	168	74	168
Ostovelat	175	344	655	779
Muut velat	0	0		
Siirtovelat	31	0	116	1 118
Yhteensä	280	512	845	2 065

Velat muille

Saadut ennakot	662	3 215	661	3 180
Ostovelat	1 294	1 557	1 148	1 329
Muut velat	1 314	1 189	421	370
Siirtovelat	3 226	3 681	4 923	2 746
Yhteensä	6 496	9 642	7 153	7 625

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

	6 775	10 154	7 997	9 691
--	--------------	---------------	--------------	--------------

Siirtovelkojen erittely

Verojen jaksotus	0	171		
Henkilöstömenojen jaksotus	2 982	2 770	2 424	2 576
Muut siirtovelat	244	740	2 615	1 289
Siirtovelat yhteensä	3 226	3 681	5 039	3 864

Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

LEASINGVASTUUT

Leasingsopimuksista maksettavat määrät	704	679	617	679
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	397	335	344	335
Myöhemmin maksettavat	307	344	273	344

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastussitoumuksia.

MUUT VASTUUT

Johdannaisopimukset

Valuuttatermiinit				
Käypä arvo	850	-51	850	-51
Kohde-etuuden arvo	13 348	5 673	13 348	5 673

20. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat Comptel Oyj:n konserniyhtiöt ja Elisa Communications Oyj:n konserniyhtiöt sekä niiden toimitusjohtajat ja hallitukset. Lähipiirillä ei ole osakeyhtiölain 12 luvun 7. pykälän mukaisia lainoja. Konsernin lähipiiriin kuuluvien yhtiöiden väliset liiketapahtumat tapahtuvat käypään markkinahintaan. Velat ja saamiset on eritelty kyseisten tase-erien liitetiedoissa.

Comptel Oyj kuuluu Elisa Communications-konserniin. Yhtiön emoyhtiö on Elisa Communications Oyj. Elisa Communications Oyj:n tilinpäätökset ovat saatavissa Elisa Communications Oyj:n pääkonttorissa Korkeavuorenkatu 35-37, 00130 Helsinki.

Tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ Kuvaavat tunnusluvut	1998	1999	2000	2001	PRO FORMA* 2001	2002
Liikevaihto, 1000 euroa	25 491	39 059	60 350	60 844	58 201	49 339
Liikevaihto, muutos %	54,5	53,2	54,5	0,8	-	-18,9
Liikevoitto, 1000 euroa	4 949	13 393	22 191	13 531	10 888	-6 663
Liikevoitto, muutos %	98,9	170,6	65,7	-39,0	-	-149,2
Liikevoitto, % liikevaihdosta	19,4	34,3	36,8	22,2	18,7	-13,5
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja, 1000 euroa	4 957	14 152	23 106	14 438	11 795	-8 191
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja, % liikevaihdosta	19,4	36,2	38,3	23,7	20,3	-16,6
Voitto ennen veroja, 1000 euroa, ¹⁾	3 948	14 152	23 106	14 438	11 795	-5 019
Voitto ennen veroja, % liikevaihdosta, ¹⁾	15,5	36,2	38,3	23,7	20,3	-10,2
Oman pääoman tuotto, %	73,5	77,3	54,8	26,1	-	-14,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	106,5	102,4	77,9	36,7	-	-20,4
Omavaraisuusaste, %	45,9	78	78,2	85,9	86,6	83,6
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 euroa	2 281	2 862	6 334	5 367	5 367	4 730
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, % liikevaihdosta	8,9	7,3	10,5	8,8	9,2	9,6
Tutkimus- ja tuotekehitykseen, 1000 euroa ³⁾	1 784	2 725	5 541	8 537	8 537	10 426
Tutkimus- ja tuotekehitykseen, % liikevaihdosta	7,0	7,0	9,2	14,0	14,7	21,1
Tilaukanta, 1000 euroa	11 705	13 371	23 714	30 122	25 600	17 587
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	240	314	426	595	595	625
Korolliset nettovelat, 1000 euroa ²⁾	-5 055	-20 537	-32 605	-27 070	-27 070	-17 325
Nettovelkaantumisaste, % ²⁾	-83,7	-93,7	-87,1	-65,5	-62,0	-48,8

*) Pro forma -luvut ovat tilintarkastamattomia

1) Vuonna 1998-1999 emoyhtiössä:

Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

2) Nettovelkaantumisastetta laskettaessa
liikvidiin rahavaroihin on luettu myös
lyhytaikaisissa saamisissa esitetty konsernitili

3) Tutkimus- ja tuotekehitykseen eivät sisällä
asiakasprojektien yhteydessä tuotteiden
kehittämiseksi tehtävää kehitystyötä.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos/osake, euroa	0,03	0,10	0,15	0,09	0,07	-0,05
Tulos/osake, euroa, laimennusvaikutuksen mukainen	0,03	0,10	0,15	0,09	0,07	-0,05
Oma pääoma/osake, euroa	0,06	0,20	0,35	0,38	0,40	0,33
Osinko/osake, euroa ¹⁾	0,004	0,02	0,06	0,03	0,03	0
Osinko/tulos, %	10,0	19,8	39,5	32,2	41,1	0
Efektiivinen osinkotuotto, %	n/a	0,14	0,39	0,96	1,0	0
P/E-luku	n/a	138,4	101,0	33,5	42,7	-20,96
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa	105 000 000	107 000 000	107 053 805	107 054 805	107 054 805	107 054 805
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana	105 000 000	105 153 425	107 030 137	107 053 989	107 053 989	107 054 805
Laimennusvaikutuksellinen osakkeiden määrä keskimäärin	105 000 000	107 530 155	108 191 773	107 699 417	107 699 417	107 054 805

1) Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\begin{aligned}\text{Oman pääoman tuotto \% (ROE)} &= \frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100 \\ \text{Sijoitetun pääoman tuotto \% (ROI)} &= \frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja} + \text{rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100 \\ \text{Omavaraisuusaste \%} &= \frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100 \\ \text{Tulos/osake (EPS)} &= \frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{verot} + /- \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikaudella}} \\ \text{Osinko/osake} &= \frac{\text{Osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}} \\ \text{Osinko/tulos \%} &= \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tulos / osake (EPS)}} \times 100 \\ \text{Efektiivinen osinkotuotto \%} &= \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilinpäätöspäivän viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100 \\ \text{P/E-luku} &= \frac{\text{Tilinpäätöspäivän viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Tulos/osake (EPS)}} \\ \text{Oma pääoma/osake} &= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}} \\ \text{Nettovelkaantumisaste \% (gearing)} &= \frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100\end{aligned}$$

Matti Mattheisen

(s. 1942)
Diplomi-insinööri
Elisa Communications Oyj:n
toimitusjohtaja,
Hallituksen puheenjohtaja
vuodesta 2000

Muita luottamustehtäviä

Hallituksen puheenjohtaja: Elisa Networks
Oy, ElisaCom Oy
Hallituksen jäsen: Radiolinja Oy
Hallintoneuvoston jäsen: Lounet Oy,
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo,
Suomen Messut Oy

Vesa-Pekka Silaskivi

(s. 1966)
Kauppatieteiden lisensiaatti,
oikeustieteen kandidaatti,
Elisa Communications Oyj:n johtaja,
vastuualueena konsernin rahoitus
Hallituksen jäsen vuodesta 2000

Muita luottamustehtäviä

Hallituksen jäsen:
Elisa Kommunikation GmbH,
Yomi Oyj

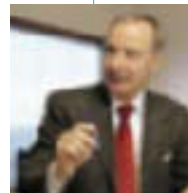
COMPTEL OYJ:N HALLITUS

Ann-Maj Majuri-Ahonen

(s. 1946)
Kauppatieteiden maisteri
Elisa Communications
Oyj:n johtaja, vastuualueena
yrityssuunnittelu
Hallituksen jäsen vuodesta 1994

Muita luottamustehtäviä

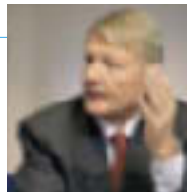
Hallituksen puheenjohtaja:
Elisa Ventures Oy
Hallituksen jäsen: Rahoituslinkki Oy

Erik Anderson

(s. 1943)
Varatuomari
Eläkkeellä
Hallituksen varapuheenjohtaja
vuodesta 2000

Muita luottamustehtäviä

Hallituksen jäsen:
Stockmann Oyj Abp

Markku Alava

(s. 1943)
Filosofian kandidaatti
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian
varatoimitusjohtaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2002

Muita luottamustehtäviä

Hallituksen puheenjohtaja: eFennia Oy
Hallituksen varajäsen:
Vakuutusyhtiö Henki-Fennia

Yhtiön hallinto

Osakeyhtiölain ja Comptelin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön valvonta ja hallinto on jaettu yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken.

Yhtiökokous

Yhtiökokous päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle sekä vahvistetun taseen mukaisen voiton tai tappion aiheuttamista toimenpiteistä, oman pääoman korotuksista ja alennuksista sekä lahjoituksista. Yhtiökokous valitsee hallituksen varsinaiset jäsenet sekä tilintarkastajat ja varatilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisön.

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiökokouksen päättämä määrä jäseniä, vähintään kolme ja enintään kuusi jäsentä. Hallitus

valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin yhtiön asiat sitä vaativat. Osakeyhtiölain mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta sekä toiminnan ja kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Toimitusjohtaja

Osakeyhtiölain mukaan toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa, että kirjanpito on järjestetty lain mukaisesti ja varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Tilintarkastajat

KHT-Yhteisö SVH PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Henrik Sormunen, KHT.

Ilkka Salonen

(s. 1965)
Kauppatieteiden
maisteri, CEFA
Rahoitusjohtaja,
toimitusjohtajan sijainen
Johtoryhmässä vuodesta
2000

Markku Penttinen

(s. 1961)
Diplomi-insinööri
Johtaja, myynti ja markkinointi
Johtoryhmässä vuodesta 1999

Katri Sahlman

(s. 1967)
Datanomi
Johtaja, tuoteliiketoiminta
Johtoryhmässä vuodesta 2002

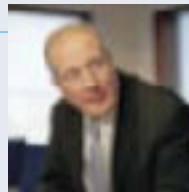

COMPTEL-KONSERNIN JOHTORYHMÄ

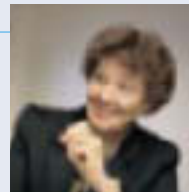
Tero Laaksonen

(s. 1946)
Filosofian maisteri
(matematiikka)
Toimitusjohtaja
Johtoryhmässä vuodesta 2002,
Johtoryhmän puheenjohtajana
vuodesta 2002

Harri Palviainen

(s. 1968)
Filosofian maisteri
(tietotekniikka)
Johtaja, toimitukset ja palvelut
Johtoryhmässä vuodesta 2000

Leena Suviranta

(s. 1954)
Kauppatieteiden maisteri, MBA
Henkilöstöjohtaja
Johtoryhmässä vuodesta 2002

Jarkko Jylhä

(s. 1949)
Filosofian kandidaatti
(tietotekniikka)
Varatoimitusjohtaja,
järjestelmäpalvelut ja T&K
Johtoryhmässä vuodesta 1986

Comptel Oyj:n osakkeenomistajille

Tilintarkastuskertomus

Olemme tarkastaneet Comptel Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksiin voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Henrik Sormunen
KHT

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja äänioikeus

Comptelilla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökouksessa yksi (1) ääni.

Yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 2,1 miljoonaa euroa ja enimmäispääoma 8,4 miljoonaa euroa. Näissä rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta. Yhtiön osakepääoma 31.12.2002 oli 2 141 096,10 euroa sekä osakkeiden kokonaisäänimäärä 107 054 805 ääntä.

Hallituksen valtuutukset

VALTUUTUS KOROTTAÄ OSAKEPÄÄOMAA

Varsinainen yhtiökokous päätti 20.3.2002 valtuuttaa hallituksen päättämään osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä, päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta ja/tai optio-oikeuksien antamisesta siten, että uusmerkinnässä merkittävien, vaihtovelkakirjoja vastaan vaihdettavien ja optio-oikeuksien nojalla merkittävien uusien osakkeiden yhteenlaskettu määrä saa olla enintään 21 400 000 kappaletta ja yhtiön osakepääoma voi korottua yhteensä enintään 428 000 eurolla. Valtuutus on voimassa vuoden 2003 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka,

kuitenkin enintään yhden vuoden tästä yhtiökokouksesta lukien.

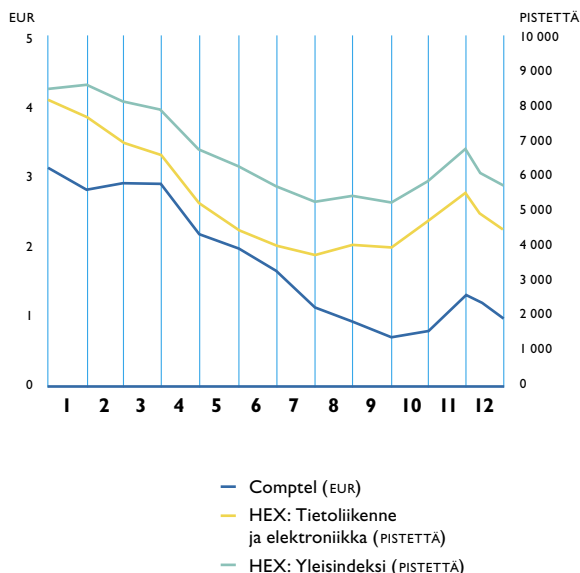
Yhtiön osakkeenomistajat valtuuttivat 20.3.2002 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla

uusmerkinnällä, päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta ja/tai optio-oikeuksien antamisesta siten, että uusmerkinnässä merkittävien, vaihtovelkakirjoja vastaan vaihdettavien ja optio-oikeuksien nojalla merkittävien uusien osakkeiden yhteenlaskettu määrä saa olla enintään 21 400 000 kappaletta ja yhtiön osakepääoma voi korottua yhteensä enintään 428 000 eurolla. Valtuutus on voimassa vuoden 2003 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään yhden vuoden tästä yhtiökokouksesta lukien.

Samalla yhtiökokous päätti, että valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä uusia osakkeita, vaihtovelkakirjoja ja/tai optio-oikeuksia sekä päättämään merkintähinnan määrittämisperusteista ja merkintähinnasta, uusien osakkeiden merkintähdoista sekä vaihtovelkakirjalainan ja/tai optio-oikeuksien ehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan valtuuksia käyttäen poiketa edellyttäen, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai muiden yhteistoimintajärjestelyiden rahoittaminen, toimeenpaneminen tai mahdollistaminen, yhtiön rahoitus- tai pääomarakenteen vahvistaminen tai kehittäminen taikka muu yhtiön liiketoi-

	I.1.-31.12.2002	I.1.-31.12.2001
Vuoden päätöskurssi	1,00	3,12
Vuoden ylin hinta	3,93	15,6
Vuoden alin hinta	0,69	1,5
Vaihdolla painotettu keskihinta	1,75	6,54
Osakevaihto, (1000 kpl)	53 811,8	87 474,0
Osakevaihto, Me	94,4	572,0
Markkina-arvo vuoden lopussa, Me	107,1	334,0

Osakkeiden kurssikehitys 2002

minnan kehittämiseen liittyvä järjestely. Hallitus on oikeutettu päättämään merkintään oikeutetuista, mutta päätöstä ei saa tehdä yhtiön lähipiiriin kuuluvan hyväksi. Hallitus on oikeutettu päättämään, että uusmerkinnässä annettavia osakkeita, vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia voidaan merkitä apporttiomaisuutta vastaan tai muuten tietyin ehdoin taikka käyttämällä kuitausoikeutta.

MUUT VALTUUTUKSET

Yhtiön osakkeenomistajat valtuuttivat 20.3.2002 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 5,35 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta ja samojen osakkeiden luovuttamisesta. Näiden valtuutusten puitteissa ei hankittu tai luovutettu yhtiön omaa osaketta vuonna 2002. Hankintavaltuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Luovutusvaltuutus on voimassa vuoden 2003 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Optiotodistukset ja optio-oikeudet

OPTIO-OHJELMA 1999

Hallitus sai 8.11.1999 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa valtuudet jakaa henkilöstölle 400 000 optio-oikeutta. Kukin optiotodistus oikeuttaa sen haltijan merkitsemään viisi (5) kappaletta 0,02 euron vasta-arvoisia yhtiön osakkeita. Yhtiön osakepääoma voi nousta merkintöjen seurauksena enintään 2 000 000 uudella osakkeella, eli enintään 40 000 eurolla. Osakkeiden merkintä alkoi optiotodistuksella A 15.6.2001 ja alkaa optiotodistuksella B 15.12.2002. Osakkeiden merkintäaika päättyy kaikilla optiotodistuksilla 15.6.2004. Viiden osakkeen yhteenlaskettu merkintähinta on kaikilla optiotodistuksilla 20,89 euroa*). Osakkeen merkintähintaa alennetaan ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingon täsmäytyspäivänä. Osakkeen merkintähinta on kuitenkin aina vähintään kaupparekisteriin merkityn kirjanpidollisen vasta-arvon suuruinen. Katsauskauden lopussa näitä optio-oikeuksia oli jaettu 400 000 kpl, joilla voidaan merkitä 2 000 000 Comptel Oyj:n osaketta. Näistä optiotodistuksista oli käytetty osakemerkintään 200 kpl vuonna 2001, jolloin 1000 uutta osaketta oli laskettu liikkeeseen ja osakepääomaa korotettu 20 eurolla.

Comptel Oyj:n optiotodistus A ja B on listattu Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssiin tunnuksella CTLIVEW199. Katsastuskauden kokonaisvaihtomäärä oli 37 265 kpl ja päätöskurssi 0,25 euroa.

OPTIO-OHJELMA 2000

Hallitus sai 3.4.2000 pidetyssä yhtiökokouksessa valtuudet jakaa Comptel-konsernin avainhenkilöstölle sekä Comptel Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle optio-oikeuksia. Osakkeenomistajien merkintäoikeudesta päätettiin poiketa, koska optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi avainhenkilöstön kannustusjärjestelmää. Optio-oikeuksien määrä on 1 000 000 kappaletta. Optio-oikeuksista 200 000 merkitään kirjaimella A, 400 000 kirjaimella B ja 400 000 kirjaimella C. Optio-oikeuksilla voi merkitä Comptel Oyj:n osakkeita yhteensä enintään

1 000 000 kappaletta. Osakkeen merkintähinta on optio-oikeudella A osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä huhtikuussa 2000 (19,36 euroa), optio-oikeudella B osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä huhtikuussa 2001 (8,96 euroa) ja optio-oikeudella C osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä huhtikuussa 2002 (2,44 euroa). Osakkeen merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määräytymisjakson jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osakekohtaisten käteisosinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osakkeiden merkintäaika alkaa porrastetusti 1.12.2001 (optio-oikeus A), 1.12.2002 (optio-oikeus B) ja 1.12.2003 (optio-oikeus C) ja päättyy kaikilla optio-oikeuksilla 31.1.2006. Comptel Oyj:n osakepääoma voi merkintöjen seurauksena nousta enintään 1.000.000 uudella osakkeella eli enintään 20 000 eurolla. Katsauskauden lopussa näitä optioita oli jaettu 1 000 000 kpl, joilla voidaan merkitä 1 000 000 Comptel Oyj:n osaketta.

OPTIO-OHJELMA 2001

Varsinainen yhtiökokous päätti 27.3.2001, että Comptel-konsernin henkilöstölle sekä Comptel Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle annetaan optio-oikeuksia. Osakkeenomistajien merkintäoikeudesta päätettiin poiketa, koska optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi henkilöstön kannustusjärjestelmää. Optio-oikeuksien määrä on 4 000 000 kappaletta. Optio-oikeuksista 1 000 000 merkitään kirjaimella A, 1 000 000 kirjaimella B, 1 000 000 kirjaimella C ja 1 000 000 kirjaimella D. Optio-oikeuksilla voi merkitä Comptel Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 4 000 000 kappaletta. Optio-oikeuksien A ja D osalta osakkeen merkintähinta on osakkeen vaihdolla 1.2.–31.3.2001 välisenä aikana Helsingin Pörssissä painotettu keskikurssi lisätyn 15 prosentilla (10,11 euroa). Optio-oikeuksien B ja C osalta osakkeen merkintähinta on osakkeen vaihdolla 1.5.–31.5.2002 välisenä aikana Helsingin Pörssissä painotettu keskikurssi lisätyn 15 prosentilla (2,51 euroa). Optioilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika alkaa porrastetusti 15.6.2003 (optio-oikeus A), 15.6.2004 (optio-oikeus B), 15.6.2005 (optio-oikeus C) ja 15.6.2006 (optio-oikeus D) ja päättyy kaikilla optio-oikeuksilla 31.12.2008. Comptel Oyj:n osakepääoma voi merkintöjen seurauksena nousta enintään 4 000 000 uudella osakkeella eli enintään 80 000 eurolla. Katsastuskauden lopussa näitä optioita oli jaettu 4 000 000 kpl, joilla voidaan merkitä 4 000 000 Comptel Oyj:n osaketta.

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakkeenomistus

Hallituksen ja toimitusjohtajan yhteenlaskettu osuus:

- yhtiön liikkeelle laskemista osakkeista ja optio-oikeuksista 0,113 prosenttia
- yhtiön osakkeiden äänimääristä ja osakepääomasta 0,093 prosenttia
- äänimääristä ja osakepääomasta, jonka he voivat saada optio-oikeuksien nojalla 0,026 prosenttia

Noteeraus ja vaihto

Comptel Oyj:n osake noteerataan Hex Oyj:n, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssiin, päälistalla tunnuksella CTL IV.

*) Vuosien 1999, 2000 ja 2001 osingot huomioitu

**Suurimmat osakkeenomistajat
31.12.2002**

	OSAKKEET	% KOKO OSAKE- JA ÄÄNIMÄÄRÄSTÄ
1. Elisa Communications Oyj	62 250 000	58,1
2. Valtion Eläkerahasto	1 170 000	1,1
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	821 425	0,8
4. Etola Erkki Olavi	506 100	0,5
5. Kuntien Eläkevakuutus	420 925	0,4
6. Placeringsfonden Aktia Secura	407 575	0,4
7. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	400 000	0,4
8. Vakuutusyhtiö Suomi	400 000	0,4
9. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	340 000	0,3
10. Suomen Itsenäisyyden Juhlarahasto	333 075	0,3
11. Fortumin Eläkesäätiö	303 000	0,3
12. Kirkon Keskusrahasto	301 400	0,3
13. Vahinkovakuutusyhtiö Pohjola	300 000	0,3
14. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	284 900	0,3
15. Forssan Seudun Puhelin	277 350	0,3
16. Suomen Postin Eläkesäätiö	266 976	0,2
17. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	253 375	0,2
18. Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	249 575	0,2
19. Rautaruukin Toimihenkilöiden Eläkesäätiö	234 500	0,2
20. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	225 000	0,2
Hallintarekisteri ja ulkomainen omistus	4 413 563	4,1

**Osakeomistuksen jakauma
31.12.2002**

OSAKKEIDEN MÄÄRÄ	OMISTUKSIA	%	OSAKKEITA	%
1–10	96	0,29	687	0,00
11–25	612	1,82	14 722	0,01
26–50	1 031	3,06	49 922	0,05
51–100	2 046	6,08	189 215	0,18
101–500	21 065	62,62	4 046 699	3,78
501–1 000	3 580	10,64	2 949 251	2,75
1 001–5 000	4 272	12,70	9 772 850	9,13
5 001–10 000	516	1,53	3 840 471	3,59
10 001–100 000	378	1,12	9 047 439	8,45
100 001–1 000 000	41	0,12	10 243 995	9,57
yli 1 000 000	3	0,01	66 899 554	62,49
Yhteensä	33 640	100,00	107 054 805	100,00

OMISTAJARYHMITÄIN

	OSAKKEET	% OSAKEKANNASTA
Julkiset yritykset	52 575	0,05
Yksityiset yritykset	68 099 556	63,61
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 050 768	8,45
Julkisyhteisöt	5 327 005	4,98
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 779 246	1,66
Kotitaloudet	22 566 458	21,08
Ulkomaat	179 197	0,17
Hallintarekisteri	4 234 366	3,96
Yhteisillä ja odotusluettelolla	0	0
Liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä	107 054 805	100

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Comptel Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 21.3.2003 klo 13.00 Helsingin Messukeskuksessa, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki. Yhtiökokoukseen on ilmoittaututtava viimeistään 11.3.2003 klo 17.00 mennessä joko puhelimitse numeroon 0800 98733, lähettämällä faksi numeroon 010 262 2727 tai kirjallisesti osoitteeseen Comptel Oyj, Ruoholahdenkatu 4, 00180 Helsinki.

Halutessaan osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen osakkeenomistajan tulee olla merkittynä Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tiistaina 11.3.2003. Mahdolliset valtakirjat pyydetään jättämään ennakkoilmoittautumisen yhteydessä.

Osinko

Comptel Oyj:n hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa vuodelta 2002 ei makseta.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset tulee ilmoittaa siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkaalla on arvo-osuustili.

Osakkeet

Yhtiöllä oli tilikauden lopussa 107 054 805 osaketta. Osakepääoma oli 2 141 096,10 euroa. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,02 euroa. Yksityiskohtaiset tiedot Comptel Oyj:n osakkeista on esitetty vuosikertomuksen sivuilla 43–45. Comptelin osakkeet noterataan HEX Oyj:ssä.

Comptelia seuraavat analyttikot

Aktia Securities

Paavo Ahonen
Puh. 010 247 6581
paavo.ahonen@aktia.fi

Alfred Berg Finland

Mikael Rönblad
Puh. (09) 228 32 706
mikael.ronnblad@alfredberg.fi

Conventum Pankkiiriliike

Marko Maunula
Puh. (09) 2312 3323
marko.maunula@conventum.fi

Crédit Agricole Indosuez Cheuvreux

Sasu Ristimäki
Puh. +468 723 5178
sristimaki@indocdv.com

D. Carnegie AB Finland

Raoul Konnos
Puh. (09) 61 8711
raoul.konnos@carnegie.fi

Deutsche Bank

Ronny Ruohomaa
Puh. +44 20 7545 3934
ronny.ruohomaa@db.com

Pontus Grönlund

Puh. +358-9-2525 2552
pontus.gronlund@db.com

Enskilda Securities

Mikko Koskela
Puh. (09) 6162 8718
mikko.koskela@enskilda.se

Evli Pankki Oyj

Karri Rinta
Puh. (09) 4766 9641
karri.rinta@evli.com

FIM Pankkiiriliike

Hannu Rauhala
Puh. (09) 613 4600
hannu.rauhala@fim.com

Handelsbanken Securities

Mikko Vanhala
Puh. 010 44 411
mikko.vanhala@handelsbanken.fi

HSBC Investment Bank

Viking Kjellström
Puh. +44 207 336 3138
viking.kjellstrom@hsbcib.com

Mandatum Pankkiiriliike

Mikael Ilmari
Puh. 010 236 4708
mikael.ilmari@mandatum.fi

Opstock Investment Banking

Michael Schröder
Puh. (09) 404 4351
michael.schroder@opstock.fi

West LB Asset Management

Thomas Langer
Puh. +49 211 826 6938
thomas.langer@westlbpanmure.com

Sanastoa

2G. "2nd Generation". Toisen sukupolven matkaviestinjärjestelmä. Yleisiä standardeja GSM ja CDMA (Code Division Multiple Access).

2,5G. "2.5 Generation". Kehitysvaihe, jolla tuodaan toisen sukupolven matkaviestinverkkoihin edistyneempiä datansiirto-ominaisuuksia jo ennen kolmatta sukupolvea. Yleinen standardi GPRS.

3G. "3rd Generation". Kolmannen sukupolven laajakaistainen matkaviestinjärjestelmä. Euroopassa tunnettu standardi UMTS (Universal Mobile Telecommunications System).

Comptel Balance Management. Saldonhallinta. Comptelin tuote, jonka avulla operaattori voi tarjota asiakkailleen esimerkiksi kuukausipohjaista palvelun käytön seuranta.

Comptel EventLink™. Comptelin mediaattorituote käyttötietojen keruuseen ja hallintaan.

Comptel InstantLink™. Comptelin provisiointituote tilaajatietojen hallintaan ja palveluiden aktivointiin.

Comptel Online Link™. Comptelin mediaattorituote mobiilien prepaid-palveluiden hallintaan.

Comptel ServiceLink™. Comptelin mediaattorituote mobiilien sisältöpalveluiden hallintaan

Corporate Licence. Konsernilisenssi. Konsernilisenssin avulla konserni voi lisensoida Comptelin ratkaisun kaikkien konserni-yhtiöiden käyttöön yhteisellä sopimuksella.

EAI. Enterprise Application Integration. Eri sovelluksia yhdistävä integraatioalusta.

GPRS. General Packet Radio Service. Pakettikytkentäinen matkaviestinjärjestelmä, joka mahdollistaa esimerkiksi jatkuvan yhteyden Internetiin. Käytetään usein myös lyhennettä 2,5G.

IP. Internet Protocol. Pakettivälitteiseen tiedonsiirtoon pohjautuva Internetissä ja lähiverkoissa käytetty yhteyskäytäntö.

J2EE. Java 2 Platform, Enterprise Edition. Web-pohjaisten sovellusten rakentamiseen soveltuva ympäristö.

Mediaattori, mediointi. Perinteisesti mediaattori on tarkoittanut ohjelmistoa, joka kerää asiakkaan käyttötietoja operaattorin verkosta ja välittää ne edelleen operaattorin laskutusjärjestelmään. Comptel on laajentanut mediaattorin käsitettä kattamaan myös tilaajatietojen aktivoinnin sekä sisältö- ja palvelutietojen hallinnan. Comptelin tuotevalikoimaan kuuluu myös muita kuin mediaattoriohjelmistoja.

MMS. Multimedia Messaging Service. Viesti, jossa yhdistetään useita tiedon esitystapoja, esimerkiksi tekstiä, ääntä sekä kiinteää ja liikkuvaa kuvaa.

Postpaid. Laskutus. Asiakkaalle säännöllisesti lähetettävä lasku käytetyistä palveluista (esimerkiksi kuukausittainen puhelinlasku). Vrt. prepaid.

Prepaid. Ennakkomaksuratkaisu. Operaattorin asiakas voi maksaa käyttämistään sisältöpalveluista reaaliaikaisesti verkkotililtä, jolle hän on etukäteen ladannut rahaa. Vrt. postpaid.

Provisiointi. Tilaajatietojen hallinta ja palveluiden aktivointi. Provisiointi-ohjelmisto aktivoi uusia asiakkaita ja näiden operaattoreilta tilaamia palveluita tietoliikenneverkkoon.

SMS. Short Message Service. Tekstiviestipalvelu.

VAR. Value Added Reseller. Järjestely, jossa yritys myy toisen yrityksen tuotetta alkuperäisen valmistajan tuotemerkillä ja sen ohella esimerkiksi sitä täydentäviä tuotteita ja palveluita.

TETRA. Terrestrial Trunked Mobile Radio. Digitaalinen yhteiskäyttöinen radioverkko, joka soveltuu myös monen osapuolen väliseen yhteydenpitoon.

WAP. Wireless Application Protocol. Mahdollistaa internet-palvelujen kaltaisten palvelujen käytön langattomilla päätelaitteilla.

WLAN. Wireless Local Area Network. Laajakaistainen langaton lähiverkko.

Pääkonttori

Comptel Oyj

Postiosoite: Ruoholahdenkatu 4, 00180 Helsinki
Käyntiosoite: Lapinrinne 3, 00180 Helsinki
Puh. (09) 700 1131
Fax (09) 700 11375
info@comptel.com

Sijoittajasuhteet

Ilkka Salonen

Rahoitusjohtaja
Puh. (09) 700 11461
Fax (09) 700 11491
ilkka.salonen@comptel.com

Pellervo Hämäläinen

Viestintäpäällikkö, konserniviestintä
Puh. (09) 700 11787
Fax (09) 700 11367
pellervo.hamalainen@comptel.com

Myyntitoimistot

Comptel Communications

Prinzenallee 5
D-40549 Düsseldorf
Puh. +49 211 522 8060
Fax +49 211 522 80666
emea@comptel.com

Comptel Communications Inc.

1655 North Fort Myer Drive, Suite 700
Arlington, Virginia, 22209 USA
Puh. +1 703 351 1141
Fax +1 703 351 1143
americas@comptel.com

Comptel Communications

World Trade Center São Paulo
Av. das Nações Unidas, 12.551 - 9º andar - room 931
Cep: 04578-903 - São Paulo - Brasil
Puh. +55 11 3443-7459
Fax +55 11 3443-7607
americas@comptel.com

Comptel Communications Sdn Bhd

Unit 819, Block A, Kelana Centre Point
SS7 / 19 Kelana Jaya
47301 Petaling Jaya, Malaysia
Puh. +60 3 7803 1998
Fax +60 3 7804 0407
asia@comptel.com

Comptel Communications

Air China Plaza Room 809
Xiaoyun Road No 36
Chaoyang District (100027) Beijing, China
Puh. +86 10 8447 5050
Fax +86 10 8447 5060
asia@comptel.com

Comptel Communications

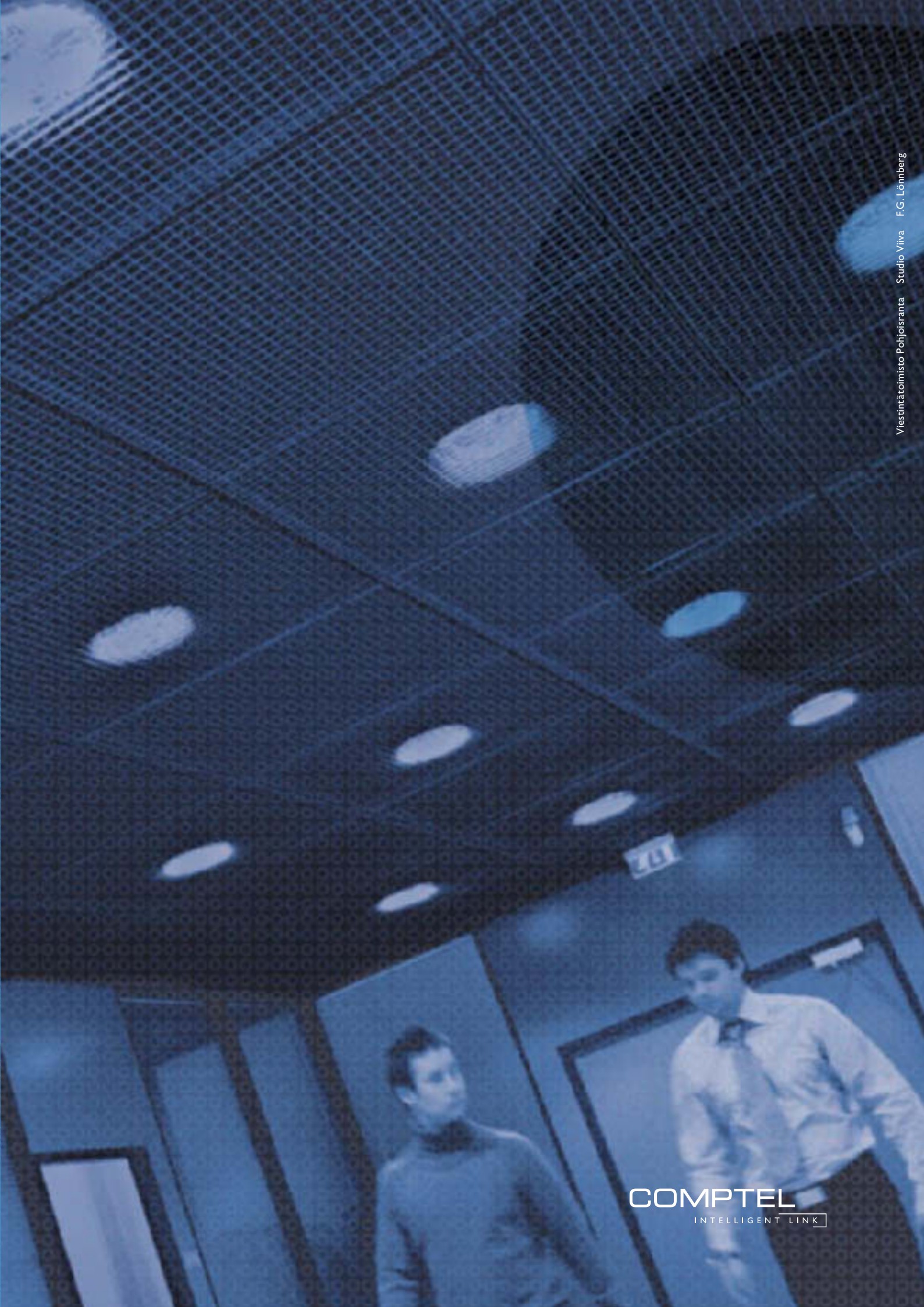
Room 1001, 10/F, I Lyndhurst Tower
I-7 Lyndhurst Terrace, Central, Hong Kong
Puh. +852 2530 0879
Fax +852 2530 0325
asia@comptel.com

Comptel Communications

Level 11, Suite 15, 100 Walker Street
North Sydney NSW 2060, Australia.
Puh. +61 2 9956 7855
Fax +61 2 9956 7955
asia@comptel.com

Yhteystiedot

COMPTEL
INTELLIGENT LINK

